

ความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรม
ให้กับนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13

สมหทัย เรืองชัยวุฒิคุณ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ปีการศึกษา 2559

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

ความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรม
ให้กับนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13

สมหทัย เรืองชัยวุฒิคุณ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ปีการศึกษา 2559

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

**THE OPINION CONCERNING THE ROLES OF SCHOOL
ADMINISTRATORS FOR SUPPORTING MORAL TO
STUDENTS UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE 13**

SOMHATHAI RUANGCHAIWUTTIKUN

**Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the Master
of Education Degree in Educational Administration
Nakhon Si Thammarat Rajabhat University
Academic Year 2016**

บทคัดย่อ

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13
ผู้วิจัย	นางสมหทัย เรืองชัยวุฒิคุณ
สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา
ประธานอาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลดาวัลย์ แก้วสินวล
อาจารย์ที่ปรึกษา	ดร.วันชัย วงศ์ศิลป์

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 จำนวน 327 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามประมาณค่า วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) และความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความมีวินัย ด้านความขยัน ด้านความสามัคคี ด้านความสุภาพ ด้านความมีน้ำใจ ด้านความประหยัด และด้านความสะอาด ตามลำดับ
2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่และประสบการณ์การทำงานพบว่าข้าราชการครูที่มีตำแหน่งหน้าที่และประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียน โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ABSTRACT

The Title	The Opinion Concerning the role of School Administrators for Supporting Moral to Students under the Secondary Educational Service Area Office 13
The Author	Mrs.Somhathai Ruangchaiwuttikun
Program	Education Administration
Thesis Chairman	Professor Dr.Ladawan Kaewseenual
Thesis Advisor	Dr. Wanchai Wongsil

The objectives of this research were to study the opinion concerning the role of school administrators for supporting moral to students under the Secondary Educational Service Area Office 13. The populations used in this study were 327 teachers. The research instruments in this study were questionnaires. And, the statistics were Frequency, Percentage, Mean, Standard Deviation (S.D.), t-test, and One Way Analysis of Variance.

The result of the study found that:

1. The opinion overall and individual aspects resulted in moderate scale. While examining in each aspect, the opinion resulted at the highest scale which could be categorized from largest to the smallest as following: honesty and integrity, self-discipline, diligence, unity, polite, public-mindedness, economical and clean: respectively.

2. The comparisons of the opinion deviating from working-position and teaching experiences found in the overall and individual aspects revealed significant different at .05 levels.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ได้ ต้องกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความอนุเคราะห์ของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลดาวัลย์ แก้วสินวล ประธานอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และดร.วันชัย วงศ์ศิลป์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่คอยดูแลเอาใจใส่ให้คำปรึกษาและแนะนำในการแก้ไขข้อบกพร่องทุกขั้นตอนเป็นอย่างดีผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้เป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ ดร.พรศักดิ์ จินา รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 ดร.จำเริญ จิตรหลัง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเขาหลัก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาดำรง เขต 1 ดร.สนอง โพธิ์ ข้าราชการบำนาญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 ดร.อโนทัย ประสาน อาจารย์ประจำหลักสูตรการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช และดร.กุสุมา ใจสบาย อาจารย์ประจำหลักสูตรหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ผู้เชี่ยวชาญที่ให้ความอนุเคราะห์ ตรวจ แก้ไข ปรับปรุง และให้ข้อเสนอแนะต่างๆ ในการสร้างเครื่องมือวิจัย

ขอขอบพระคุณข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 ทุกท่านที่กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่าของท่าน ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นตามความเป็นจริง เพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์ข้อมูล และการนำข้อมูลไปใช้ในการวิจัยได้อย่างถูกต้อง ขอขอบคุณฝ่ายประสานงานบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ที่กรุณาอำนวยความสะดวก ขอขอบพระคุณเพื่อนๆ ในสาขาวิชาการบริหารการศึกษารหัส 57 ทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือตลอดมา รวมทั้งขอบคุณคุณพ่อคุณแม่และสมาชิกครอบครัวของข้าพเจ้า ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายที่คอยส่งเสริมสนับสนุนและให้กำลังใจ จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้

สมหทัย เรืองชัยวุฒิคุณ

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ.....	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	3
สมมติฐานของการวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
ประโยชน์ของการวิจัย.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารสถานศึกษา.....	10
หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีคุณธรรมจริยธรรม.....	14
นโยบายและหลักการที่ใช้ในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อปลูกฝังจริยธรรม.....	24
ข้อมูลทั่วไปของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13.....	28
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	33
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	35
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	35
ตัวแปรที่ศึกษา.....	36

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	37
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	38
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	39
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	40
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	40
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	41
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	41
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	61
สรุป.....	61
อภิปรายผล	63
ข้อเสนอแนะ	65
บรรณานุกรม.....	67
ภาคผนวก.....	70
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ	71
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์	73
ภาคผนวก ค แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	79
ประวัติผู้วิจัย.....	86

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	ระดับการใช้เหตุผลตามทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก.....17
2	รายชื่อสถานศึกษาจำแนกตามขนาดของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13.....29
3	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ ของข้าราชการครู.....36
4	จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา.....42
5	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหาร สถานศึกษา ในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13.....43
6	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหาร สถานศึกษา ในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 ด้านความซื่อ.....44
7	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหาร สถานศึกษา ในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 ด้านความประหยัด.....45
8	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหาร สถานศึกษา ในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 ด้านความซื่อสัตย์.....46
9	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหาร สถานศึกษา ในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 ด้านความมีวินัย47
10	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหาร สถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 ด้านความสุภาพ48

11	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 ด้านความสะอาด.....	49
12	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 ด้านความสามัคคี	50
13	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 ด้านความมีน้ำใจ.....	51
14	เปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ของครู.....	52
15	วิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 จำแนกตามประสบการณ์การทำงานในสถานศึกษาของข้าราชการครู.....	53
16	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 ด้านความขยัน จำแนกตามประสบการณ์การทำงานในสถานศึกษาของข้าราชการครู.....	54
17	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 ด้านความประหยัด จำแนกตามประสบการณ์การทำงานในสถานศึกษาของข้าราชการครู.....	55
18	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ด้านความซื่อสัตย์ จำแนกตามประสบการณ์การทำงานในสถานศึกษาของข้าราชการครู	56

19	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษา ในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 13 ด้านความมีวินัย จำแนกตามประสบการณ์ การทำงานในสถานศึกษาของข้าราชการครู	56
20	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษา ในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 13 ด้านความสุภาพ จำแนกตามประสบการณ์ การทำงานในสถานศึกษาของข้าราชการครู	57
21	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษา ในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 13 ด้านความสะอาด จำแนกตามประสบการณ์ การทำงานในสถานศึกษาของข้าราชการครู	58
22	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษา ในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 13 ด้านความสามัคคี จำแนกตามประสบการณ์ การทำงานในสถานศึกษาของข้าราชการครู	58
23	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษา ในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 13 ด้านความมีน้ำใจ จำแนกตามประสบการณ์ การทำงานในสถานศึกษาของข้าราชการครู	59
24	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษา ในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 13 โดยภาพรวม จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ในสถานศึกษาของข้าราชการครู	60

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันสถานการณ์ของโลกยุคโลกาภิวัตน์และความเจริญทางด้านวัตถุทำให้คนนิยมความสะดวกสบายรวดเร็วพึงพอใจต่อการเป็นผู้บริโภคนิยมสภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลงเกิดกระแสค่านิยมที่ทำให้สังคมเกิดความเสื่อมโทรมทำให้เกิดผลกระทบต่องิตใจและความประพฤติของเยาวชนที่ไม่เหมาะสมหากไม่ดูแลช่วยเหลือหรือไม่ปลูกฝังจิตสำนึกให้อยู่ในกรอบของความเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ดีงามแล้วจะทำให้เยาวชนเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่อาจสร้างปัญหาความเดือดร้อนต่อสังคมและประเทศชาติได้ รัฐตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าวจึงวางนโยบายในการพัฒนาคุณธรรมดังปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 (แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 1 และฉบับที่ 2) มาตรา 81 กำหนดว่ารัฐต้องจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรมการจัดการศึกษาต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้คุณธรรมการเรียนรู้ให้ผสมผสานความรู้ด้านต่างๆ ให้ได้ตามสัดส่วนอย่างสมดุลรวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (สมชาย พงษ์พัฒนาศิลป์ และเผ่าพันธุ์ ชอบน้ำตาล, 2554, 34)

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 และนโยบายด้านการศึกษารัฐบาลให้ยึดหลักการจัดการศึกษาในมาตรา 6 ระบุว่า การศึกษามustต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นมนุษย์ทั้งร่างกาย จิตใจสติปัญญาความรู้มีคุณธรรมจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เพราะฉะนั้นสังคมจะพัฒนาไปแต่เพียงด้านเศรษฐกิจอย่างเดียวก็ยังไม่ถือว่าเป็นสังคมที่เพียบพร้อมและมีความสุขอย่างแท้จริงได้แต่การทำให้สังคมน่าอยู่และมีการพัฒนาอย่างแท้จริงจะต้องมีการปลูกฝังให้มีคุณธรรมจริยธรรมควบคู่ไปด้วยดังพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระราชทานใจความว่าคุณธรรมจริยธรรมเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อสังคมเป็นอย่างมากในการกำหนดความสงบสุขของสังคมสังคมใดที่คนในสังคมเป็นผู้เพียบพร้อมด้วยคุณธรรมจริยธรรมสังคมนั้นจะมีแต่ความสงบสุขในขณะเดียวกันถ้าคนในสังคมใดมีความบกพร่องด้านจิตใจขาดคุณธรรมและจริยธรรมแม้สังคมนั้นจะมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจสักเพียงใดก็ย่อมจะหาความสงบสุขได้ยาก

กระทรวงศึกษาธิการจึงประกาศนโยบายเร่งรัดการปฏิรูปการศึกษาโดยยึดคุณธรรม นำความรู้สร้างวัฒนธรรมแห่งความดีในคุณค่าของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงความสามัคคีสันติวิธี วิถีประชาธิปไตยพัฒนาคนโดยใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความร่วมมือของสถาบันครอบครัวชุมชนสถาบันศาสนาและสถาบันการศึกษาโดยมีจุดเน้นเพื่อพัฒนาเยาวชนให้เป็นคนดีมีความรู้และอยู่ดีมีสุข ดังนั้นเพื่อให้การขับเคลื่อนดังกล่าวมีความชัดเจน เกิดประสิทธิภาพสูงสุดและสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรมคุณธรรมพื้นฐานที่ควรเร่งปลูกฝัง ประกอบด้วย 1) ขยัน คือ ความตั้งใจเพียรพยายามทำหน้าที่การงานอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ อดทน ความขยันต้องปฏิบัติควบคู่กันกับการใช้สติปัญญาแก้ปัญหาจนเกิดผลสำเร็จ 2) ประหยัด คือ การรู้จักเก็บออมถนอมใช้ทรัพย์สินสิ่งของแต่พอสมควรพอประมาณให้เกิดประโยชน์คุ้มค่าไม่ฟุ่มเฟือยฟุ้งเฟ้อ 3) ซื่อสัตย์ คือ ประพฤติตรงไม่เอินเอียงไม่มีเล่ห์เหลี่ยมมีความจริงใจปลอดจากความรู้จักเล่ห์เหลี่ยมหรืออคติ 4) มีวินัย คือ การยึดมั่นในระเบียบแบบแผนข้อบังคับ และข้อปฏิบัติซึ่งมีทั้งวินัยในตนเองและวินัยต่อสังคม 5) สุภาพ คือ เรียบร้อยอ่อนโยนละมุนละม่อม มีกิริยามารยาทที่งดงามมีสัมมาคารวะ 6) สะอาด คือ ปราศจากความมัวหมองทั้งกายใจและสภาพแวดล้อมความผ่องใสเป็นที่เจริญตาทำให้เกิดความสบายใจแก่ผู้พบเห็น 7) สามัคคี คือ ความพร้อมเพียรกันความกลมเกลียวกันความปรองดองกันร่วมใจกันปฏิบัติงานให้บรรลุผลตามที่ต้องการเกิดงานการอย่างสร้างสรรค์ปราศจากการทะเลาะวิวาทไม่เอาัดเอาเปรียบกันเป็นการยอมรับความมีเหตุผลยอมรับความแตกต่างหลากหลายทางความคิดความหลากหลายในเรื่องเชื้อชาติ ความกลมเกลียวกันในลักษณะเช่นนี้เรียกอีกอย่างว่าความสามัคคี และ 8) มีน้ำใจ คือ ความจริงใจที่ไม่เห็นแก่เพียงตัวเองหรือเรื่องของตัวเองแต่เห็นอกเห็นใจเห็นคุณค่าในเพื่อนมนุษย์มีความเอื้ออาทรเอาใจใส่ให้ความสนใจในความต้องการความจำเป็นความทุกข์สุขของผู้อื่นและพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลกันและกัน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550, 27)

การพัฒนาคุณธรรมที่เหมาะสมอีกวิธีการหนึ่งคือการได้รับความช่วยเหลือระหว่างโรงเรียนกับครอบครัวช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทักษะทางสังคมในด้านคุณธรรมจริยธรรมและการทำงานร่วมกับผู้ปกครองหรือชุมชนซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิตการศึกษา คือ การให้ผู้เรียนพัฒนาด้านสติปัญญาและคุณธรรมจริยธรรมนอกจากนี้การจัดการศึกษาให้กับเด็กนักเรียนยังเป็นหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องนำไปปฏิบัติเพื่อให้เกิดเป็นรูปธรรมนอกจากจะเป็นไปเพื่อการพัฒนาเด็กแต่ละช่วงวัยแล้วยังต้องคำนึงถึงอนาคตของสังคมและประเทศชาติด้วย ดังนั้นบทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนจึงควรจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมการปลูกฝังคุณธรรมให้กับนักเรียนอย่างต่อเนื่องและมีคุณภาพโดยเฉพาะคุณธรรมพื้นฐานเพื่อให้เด็กเกิดการพัฒนาอย่างสูงสุดเติบโตเป็นคนดีมีความรู้และอยู่ดีมีความสุข

ด้วยซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 เป็นหน่วยงานทางการศึกษาหนึ่งในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการได้มีการนำนโยบายการส่งเสริมคุณธรรมขั้นพื้นฐานมาประกอบนโยบายในด้านการพัฒนาคุณภาพนักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดและมีการนิเทศติดตามผลการดำเนินการอย่างต่อเนื่องจึงควรที่จะต้องมีการศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 ที่มาจากมุมมองของข้าราชการครูที่มีส่วนร่วมในการดำเนินการเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมพื้นฐานให้กับนักเรียนซึ่งมีการปฏิบัติงานใกล้ชิดกับผู้บริหารสถานศึกษาอย่างแท้จริง เพื่อให้ได้ข้อมูลมาใช้ในการบริหารงานเพื่อจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 โดยมุ่งศึกษาจากมุมมองของข้าราชการครูในสถานศึกษาในสังกัดเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาสำหรับเป็นข้อมูลพื้นฐานให้กับผู้บริหารครูและหน่วยงานการศึกษาที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการบริหารจัดการและจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับพัฒนาการและเหมาะสมในการปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ให้นักเรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550, 27) ได้แก่ 1) ความขยัน 2) ความประหยัด 3) ความซื่อสัตย์ 4) ความมีวินัย 5) ความสุภาพ 6) ความสะอาด 7) ความสามัคคีและ 8) ความมีน้ำใจ เพื่อให้นักเรียนมีพัฒนาการด้านคุณธรรมพื้นฐานที่สูงยิ่งขึ้นในการนำหลักหรือวิธีการไปประยุกต์ใช้จัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาและเป็นวิธีหนึ่งในการส่งเสริมให้เด็กพัฒนาตนเองเต็มศักยภาพและวางรากฐานการเรียนรู้เหมาะสมกับธรรมชาติการเรียนรู้ของเด็ก นอกจากนี้ยังช่วยให้เด็กได้เรียนรู้การอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมสามารถคิดและแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัยและที่สำคัญคือเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรมและมีจิตใจที่ดีงามอันจะส่งผลต่อคุณภาพนักเรียนและความสงบสุขของชุมชนและสังคมในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

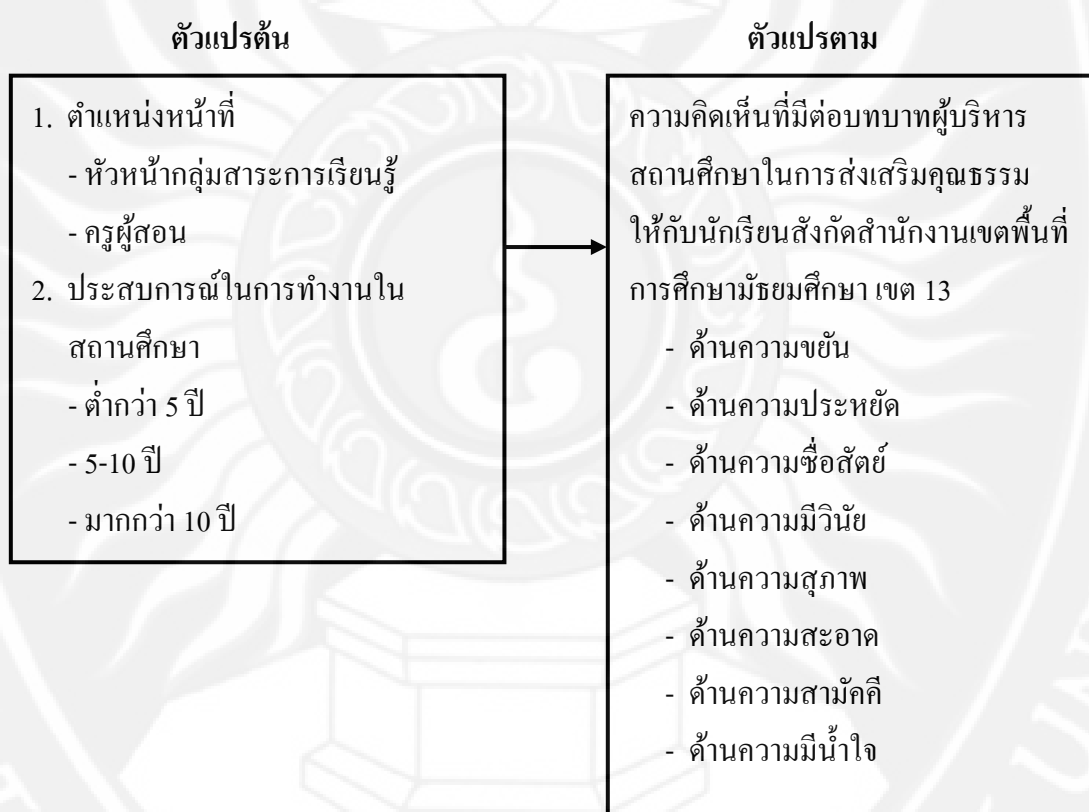
1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13

สมมติฐานของการวิจัย

ข้าราชการครูที่มีตำแหน่งหน้าที่และประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 ผู้วิจัยได้ศึกษาตามกรอบที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550, 27) โดยมีกรอบแนวคิดในการวิจัยตามภาพประกอบ

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมพื้นฐานให้กับนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 13

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 จำนวน 44 โรงเรียน ได้กลุ่มประชากร จำนวนทั้งสิ้น 2,256 คน จำแนกเป็นหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 352 คน และครูผู้สอน จำนวน 1,904 คน (กลุ่มบริหารงานบุคคลสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13, 2558)

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 จำแนกเป็นหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 51 คน และครูผู้สอน จำนวน 276 คน รวมจำนวน 327 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970, 607-610) ที่ระดับความคลาดเคลื่อน 0.05

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่

1. ตำแหน่งหน้าที่ของข้าราชการครู ได้แก่
 - 1.1 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้
 - 1.2 ครูผู้สอน
2. ประสบการณ์การทำงานในสถานศึกษา ได้แก่
 - 2.1 น้อยกว่า 5 ปี
 - 2.2 5-10 ปี
 - 2.3 มากกว่า 10 ปี

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียนศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13

1. ด้านความซื่อสัตย์
2. ด้านความซื่อสัตย์
3. ด้านความซื่อสัตย์
4. ด้านความซื่อสัตย์
5. ด้านความซื่อสัตย์
6. ด้านความซื่อสัตย์
7. ด้านความซื่อสัตย์

8. ด้านความมีน้ำใจ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. บทบาทผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง การแสดงพฤติกรรมตามภารกิจหน้าที่ที่กำหนดไว้ตามระเบียบของทางราชการเพื่อการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 13

2. คุณธรรมพื้นฐาน หมายถึง การแสดงออกถึงคุณลักษณะซึ่งเป็นรูปแบบอย่างหนึ่งของคุณงามความดีที่สั่งสมอยู่ในจิตใจมนุษย์โดยผ่านประสบการณ์จากการได้สัมผัสซึ่งจะแสดงออกมาโดยการกระทำทางกายวาจาและจิตใจของแต่ละบุคคลเป็นสิ่งที่มิประโยชน์ต่อตนเองผู้อื่นและสังคมซึ่งคุณธรรมพื้นฐานที่สอดคล้องกับเนื้อหาในการวิจัยครั้งนี้มี 8 ประการ ได้แก่ ความขยัน ความประหยัด ความซื่อสัตย์ ความมีวินัย ความสุภาพ ความสะอาด ความสามัคคี และความมีน้ำใจ

3. การส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียน หมายถึง การดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 ในการส่งเสริมคุณธรรมพื้นฐานให้กับนักเรียนในสถานศึกษาของตนซึ่งเป็นสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 โดยมุ่งให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียน ดังนี้

3.1 การส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียนด้านความขยัน หมายถึง การส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่มีความตั้งใจทำอย่างจริงจังต่อเนื่องในเรื่องที่ถูกต้องควรเป็นคนสู้งานมีความพยายามไม่ทอดทิ้งกล้าเผชิญอุปสรรคกรงานที่ทำตั้งใจทำอย่างจริงจัง

3.2 การส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียนด้านความประหยัด หมายถึง การส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่ซึ่งดำเนินชีวิตความเป็นอยู่ที่ยึดง่ายรู้จักฐานะทางการเงินของตนคิดก่อนใช้คิดก่อนซื้อเก็บออมเงินไม่ฟุ้งเฟ้อสิ้นเปลืองของตนเองและส่วนรวมอย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ

3.3 การส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียนด้านความซื่อสัตย์ หมายถึง การส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่มีความประพฤติตรงทั้งต่อหน้าที่ต่อวิชาชีพตรงต่อเวลาไม่ใช้เล่ห์กลคิดโกงทั้งทางตรงและทางอ้อมรับรู้หน้าที่ของตนเองและปฏิบัติอย่างเต็มที่ถูกต้อง

3.4 การส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียนด้านความมีวินัย หมายถึง การส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่รู้จักการปฏิบัติตามในขอบเขตกฎระเบียบของสถานศึกษาสถาบันองค์กร สังคมและประเทศโดยที่ตนเองยินดีปฏิบัติตามอย่างเต็มใจและตั้งใจ

3.5 การส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียนด้านความสุภาพ หมายถึง การส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่รู้จักการการอ่อนน้อมถ่อมตนตามสถานภาพ และกาลเทศะไม่ก้าวร้าวรุนแรง

วางอำนาจข่มผู้อื่นทั้งโดยวาจาและท่าทางแต่ในเวลาเดียวกันยังคงมีความมั่นใจในตนเองเป็นผู้ที่มีมารยาททางคนเหมาะสมตามวัฒนธรรมไทย

3.6 การส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียนด้านความสะอาด หมายถึง การส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้รักษาร่างกายที่อยู่อาศัยสิ่งแวดล้อมถูกต้องตามสุขลักษณะการฝึกฝนจิตใจมิให้ขุ่นมัวจึงมีความแจ่มใสอยู่เสมอ

3.7 การส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียนด้านความสามัคคี หมายถึง การส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่เปิดใจกว้างรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นรู้บทบาทและหน้าที่ของตนทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตามที่ดีมีความมุ่งมั่นต่อการรวมพลังช่วยเหลือเกื้อกูลกันเพื่อให้การงานสำเร็จลุล่วงแก้ปัญหาและขัดความขัดแย้งได้เป็นผู้มีเหตุผลยอมรับความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรมความคิดความเชื่อพร้อมที่จะปรับตัวเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติ

3.8 การส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียนด้านความมีน้ำใจ หมายถึง การส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้ให้และผู้อาสาช่วยเหลือสังคมรู้จักแบ่งปันเสียสละความสุขส่วนตัวเพื่อทำประโยชน์แก่ผู้อื่นเข้าใจเห็นใจผู้ที่มีความเดือดร้อนอาสาช่วยเหลือสังคมด้วยแรงกายสติปัญญาลงมือปฏิบัติการเพื่อบรรเทาปัญหาหรือร่วมสร้างสรรค์สิ่งดีงามให้เกิดขึ้นในชุมชน

4. การบริหาร หมายถึง การดำเนินการตามนโยบายภารกิจหรือพันธกิจขององค์การ ซึ่งในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมพื้นฐานให้กับนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13

5. ข้าราชการครูหมายถึงบุคลากรผู้มีหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 จำแนกได้ดังนี้

5.1 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่

5.1.1 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ หมายถึง ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 ซึ่งเป็นครูผู้สอนที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามโครงสร้างของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

5.1.2 ครูผู้สอน หมายถึง บุคลากรในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 ที่ดำรงตำแหน่งครูผู้ช่วยครู คศ.1 ครู คศ.2 ครู คศ.3 ครู คศ.4 และพนักงานราชการสายปฏิบัติการสอนซึ่งไม่ใช่หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้

5.2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงานในสถานศึกษา หมายถึง การแบ่งครูออกเป็นกลุ่ม โดยใช้ประสบการณ์การทำงานในสถานศึกษาเป็นเกณฑ์ซึ่งการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้แบ่งตำแหน่งหน้าที่ออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

5.2.1 ต่ำกว่า 5 ปี

5.2.2 5-10 ปี

5.2.3 มากกว่า 10 ปี

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ทราบถึงความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 ซึ่งสามารถใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียนว่าควรพัฒนาส่งเสริมด้านใดตามลำดับ

2. ข้อมูลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่และประสบการณ์การทำงานในสถานศึกษาสามารถใช้เป็นแนวทางวางแผนการพัฒนาบริหารงาน และมอบหมายงานให้กับบุคลากรทางการศึกษาได้อย่างเหมาะสมและทั่วถึง

3. เพื่อเป็นแนวทางให้กับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้บริหารการศึกษา ระดับสูงของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 ตลอดจนผู้สนใจทุกท่านได้นำข้อมูลจากการวิจัยไปเป็นฐานในการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณธรรมให้กับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารสถานศึกษา
 - 1.1 ความหมายและความสำคัญของบทบาทผู้บริหารสถานศึกษา
 - 1.2 บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา
2. หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีคุณธรรมจริยธรรม
 - 2.1 ความหมายของคุณธรรมและจริยธรรม
 - 2.2 ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม
 - 2.3 ความสำคัญของคุณธรรมจริยธรรม
 - 2.4 ความสำคัญของการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม
 - 2.5 คุณธรรมพื้นฐาน
3. นโยบายและหลักการที่ใช้ในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อปลูกฝังจริยธรรม
4. ข้อมูลทั่วไปของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13
 - 4.1 บริบทที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการศึกษา
 - 4.2 บทบาทหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 5.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารสถานศึกษา

แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทเป็นแนวคิดทางด้านสังคมวิทยาและจิตวิทยาพฤติกรรมที่นำมาใช้ในการศึกษาบุคคลในฐานะที่เป็นสมาชิกของสังคมการมีปฏิสัมพันธ์และความเกี่ยวข้องกันทางสังคมจะมีผลต่อบทบาทที่บุคคลดำรงอยู่บุคคลหนึ่งอาจมีหลายบทบาทขึ้นกับสถานการณ์และสถานภาพบุคคลที่เป็นอยู่ในการแสดงพฤติกรรมได้เหมาะสม (ศรีนยา จันทสุทธิบรร, 2552, 19)

ความหมายและความสำคัญของบทบาท

บทบาท (Role) เป็นพฤติกรรมที่ควบคุมกับตำแหน่งของบุคคลที่ดำรงตำแหน่งอยู่ซึ่งแต่ละตำแหน่งจะมีบทบาทหน้าที่ที่แตกต่างตามภารกิจของงาน โดยจะมีรายละเอียดของงาน (Job Description) เป็นตัวกำหนดบทบาทของบุคคลในการทำงาน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นบุคคลที่หน่วยงานทางการศึกษาคาดหวังว่าควรที่จะแสดงบทบาทหรือพฤติกรรมในการบริหารการศึกษาที่ตนเป็นผู้รับผิดชอบให้เกิดความมีประสิทธิภาพโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้เกิดการเรียนรู้ตามศักยภาพและเป็นการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของบทบาทไว้หลายความหมาย ดังนี้

บทบาทเป็นพฤติกรรมที่ถูกคาดหวังโดยผู้อื่นสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งนั้นจะต้องปฏิบัติถือเป็นบทบาทที่ถูกกำหนด (Prescribed Role) ถึงแม้ว่าบุคคลบางบุคคลจะไม่ได้ประพฤติปฏิบัติตามบทบาทที่คาดหวังโดยผู้อื่น แต่เรายังคงยอมรับว่าบุคคลจะต้องปฏิบัติตามบทบาทที่สังคมกำหนดให้ และส่วนบทบาทที่ปฏิบัติจริง (Enacted Role) เป็นวิธีการที่บุคคลได้แสดงหรือปฏิบัติออกมาจริงตามตำแหน่งของเขา (Cohen, 1999, 35-36)

อาคม วัชรสง (2552, 71) บทบาท คือ การกระทำหรือการปฏิบัติที่ผู้ครองตำแหน่งควรประพฤติปฏิบัติอย่างเช่น ผู้บริหาร รองผู้บริหาร ครูอาจารย์ คนงานภารโรง ก็จะแสดงบทบาทไปตามตำแหน่งดังกล่าวต้องกระทำโดยทั่วไปบทบาทจะต้องมาพร้อมกับหน้าที่และตำแหน่ง

ทรงธรรม กาญจนพิบูลย์ (2554, 257) กล่าวว่า บทบาท หมายถึง การแสดงท่าทางตามบทหรือการที่ได้มีส่วนกระทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง

วุฒิไกร เลื่อนแป้น (2554, 11) อธิบายถึงบทบาท คือ พฤติกรรมของผู้ดำรงตำแหน่งหนึ่งตำแหน่งใด ซึ่งรับผิดชอบและมีภารกิจในการปฏิบัติงานตามตำแหน่งหน้าที่นั้นและเป็นหน้าที่ตามความรับผิดชอบที่บุคคลผู้เกี่ยวข้องมีความหวังหรือมีความคิดหวังว่าจะต้องประพฤติปฏิบัติด้วยความรับผิดชอบ

จากความหมายข้างต้นสามารถสรุปได้ว่าบทบาทหมายถึงการแสดงท่าทางตามบทหรือการที่ได้มีส่วนกระทำกิจกรรมอย่างหนึ่งอย่างใดซึ่งภาระที่ต้องรับผิดชอบตามสถานภาพของแต่ละบุคคลซึ่งบุคคลใดมีสถานภาพหรือตำแหน่งอย่างใดก็ต้องรับผิดชอบตามสถานภาพหรือตำแหน่งของตนที่ได้มาไม่ว่าจะได้มาโดยกำเนิดโดยการกระทำหรือโดยการแต่งตั้งให้เป็นไปตามที่สังคมคาดหวัง

บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ดำเนินการจัดการให้งานที่ได้รับมอบหมายนำไปปฏิบัติให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ในหน่วยงานหนึ่งจะต้องมีผู้บริหารหรือผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชาร่วมกันปฏิบัติงานการบริหารงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษาและรองผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นผู้บังคับบัญชาควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของครูภายในสถานศึกษาเพื่อให้บังเกิดผลดีต่อการเรียนการสอนตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแก่นักเรียนในสถานศึกษาและน่านโยบายไปสู่การปฏิบัติให้บังเกิดผลสำเร็จ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีบทบาทหน้าที่และภารกิจมากมายมีนักวิชาการนักการศึกษาได้ให้ความหมายและที่น่าสนใจ ได้แก่

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2548, 56) ได้กำหนดข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ.2548 ในหมวด 2 มาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษาต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน ดังนี้

1. ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษา
2. ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงถึงผลที่เกิดขึ้นกับการพัฒนาผู้เรียนและชุมชน
3. มุ่งมั่นพัฒนาผู้ร่วมงานให้สามารถปฏิบัติงานได้เต็มศักยภาพ
4. พัฒนาแผนงานขององค์กรให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง
5. พัฒนาและใช้วินัยธรรมการบริหารจนเกิดผลงานที่มีคุณภาพสูงขึ้นเป็นลำดับ
6. ปฏิบัติงานขององค์กรโดยเน้นผลถาวร
7. รายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างเป็นระบบ
8. ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี
9. ร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานอื่นอย่างสร้างสรรค์
10. แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา
11. เป็นผู้นำและสร้างผู้นำ
12. สร้างโอกาสในการพัฒนาได้ทุกสถานการณ์

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และคณะ(2552, 6-10) กล่าวว่า งานบริหารเป็นงานที่ต้องใช้ทักษะสูงผู้บริหารควรเป็นคนที่ความสามารถมีวิสัยทัศน์กว้างไกลมีภาวะผู้นำเพราะผู้บริหารเป็นตัวจักร

สำคัญในการบริหาร โรงเรียนดังนั้นผู้บริหารควรมีบทบาทตามที่สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู (ก.ค.) กำหนดมี 6 บทบาทหน้าที่ ดังนี้

1. บทบาทหน้าที่การกำหนดวัตถุประสงค์นโยบายและเป้าหมายของโรงเรียน
2. บทบาทหน้าที่ในการสร้างขวัญกำลังใจและสร้างความสุขในการทำงานให้กับบุคลากรในโรงเรียน
3. บทบาทหน้าที่ในการนำการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพ
4. บทบาทหน้าที่ในการสร้างขวัญกำลังใจและสร้างความสุขในการทำงานให้กับบุคลากรในโรงเรียน
5. บทบาทหน้าที่ในการสร้างความร่วมมือร่วมสติปัญญาของบุคลากรในโรงเรียนและชุมชนเพื่อการบริหาร
6. บทบาทหน้าที่ในการจัดหาทรัพยากรและควบคุมกำกับติดตามบุคลากร ให้ใช้ทรัพยากรเป็นไปอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

สุพล วังสินธุ์ (2552, 33-36) ได้กล่าวถึงบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการปฏิรูปการเรียนรู้ไว้ในแต่ละประเด็นดังต่อไปนี้

1. เป็นผู้นำในด้านการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษามาใช้ในการจัดการเรียนการสอน
2. ส่งเสริมสนับสนุนในการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีการใช้ในการเรียนการสอน
3. เป็นผู้นำในการริเริ่มสร้างสรรค์เพื่อพัฒนางานวิชาการ
4. ส่งเสริมในการจัดหาทุนมาสนับสนุนการพัฒนาวิชาการ
5. ส่งเสริมความสัมพันธ์กับชุมชนและเป็นผู้ประสานงานกับทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
6. ประสานขอความร่วมมือจากภาคเอกชนและชุมชนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้และการปฏิบัติ
7. เป็นผู้นำในการจัดกิจกรรมในหลักสูตรกิจกรรมเสริมและกิจกรรมนอกหลักสูตร
8. ส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียน
9. เป็นผู้นำในการนำภูมิปัญญาชาวบ้าน ทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ในการศึกษา

อุทัย ธรรมเดโช (2553, 21) กล่าวถึงบทบาทสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา 4 ด้าน ได้แก่

1. บทบาทของผู้ฝึกสอน (Coach) ผู้บริหารต้องสามารถทำความเข้าใจและสร้างความเข้าใจกับครูอาจารย์ให้มีความรู้ความสามารถและรู้จักตนเองอย่างแท้จริง

2. บทบาทผู้ประเมิน (Appraiser) ผู้บริหารมีหน้าที่ให้ความเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครูอาจารย์โดยตรงไปตรงมาโดยเฉพาะในส่วนที่ต้องปรับปรุงเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องอย่างแท้จริง

3. บทบาทของที่ปรึกษา (Advisor) ผู้บริหารต้องช่วยกระตุ้นความคิดริเริ่มให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะในการกำหนดเป้าหมาย (Goals) ของครูอาจารย์ที่เกี่ยวกับการพัฒนาความก้าวหน้าทางอาชีพ

4. บทบาทของผู้ช่วยเหลือ (Referral Agent) ผู้บริหารต้องหาทางสนับสนุนให้ครูอาจารย์ประสบความสำเร็จในการวางแผนปฏิบัติงานเพื่อความก้าวหน้าและประสบความสำเร็จในสายงานการสอน

สมพงษ์ ชาติวิถี (2553, 41-44) กล่าวถึง บทบาทของการบริหารงานของผู้บริหารทุกองค์การจะต้องทำงานให้บรรลุเป้าหมายเช่นสถาบันครูสังคมมีความมุ่งหวังจะได้ครูที่ดีมีคุณภาพพัฒนาการศึกษาให้เจริญก้าวหน้าการบริหารงานของทุกระดับควรใช้เทคนิคการบริหารทั้งการให้ขวัญกำลังใจการมอบหมายงานการติดตามงานการดูแลทุกข์สุขตลอดทั้งการชมเชยและช่วยแก้ปัญหา นอกจากนี้สิ่งที่ขาดไม่ได้คือการนิเทศงานการนิเทศเป็นการนำไปสู่การแก้ปัญหาชี้แนะปฏิบัติให้เข้าใจตรงกันและทุกคนมีส่วนร่วมไม่บังคับทำผู้บริหารใช้ทักษะการประสานและมนุษยสัมพันธ์ให้เกิดการพัฒนาไม่ดำเนินคดียื่นให้โทษแต่ควรแนะนำสอนงานทำตัวเป็นตัวอย่างมีวินัย ให้อภัยและให้กำลังใจใจกว้างไม่ยึดมั่นถือมั่นต้องมีการพัฒนางานร่วมกันอย่างสัมพันธ์เพื่อส่วนรวม

พรนพ พุกกะพันธ์ (2554, 14) ได้กล่าวว่าหน้าที่หลักในการบริหารงานของผู้บริหาร คือการวางแผนการจัดรูปงานการสั่งการและการควบคุมเมื่อพิจารณาในหน้าที่หลักแล้วผู้บริหารจะต้องทำในสิ่งต่อไปนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์ผู้บริหารเป็นผู้ตัดสินใจว่าวัตถุประสงค์ขององค์การควรจะเป็นอย่างไร และจะอย่างไรจึงจะบรรลุวัตถุประสงค์นั้น

2. การจัดองค์การผู้บริหารจะต้องวิเคราะห์กิจกรรมและความสัมพันธ์ของกิจกรรมเหล่านั้น แล้วแบ่งแยกออกเป็นแต่ละประเภทแยกงานที่เหมือนกันอยู่ในกลุ่มเดียวกัน โดยแบ่งออกเป็นหน่วยงานเพื่อจัดเป็นโครงการขององค์การและชั้นสุดท้ายจัดหาคนที่เหมาะสมเข้าทำงานในแต่ละตำแหน่งงาน

3. การจูงใจและสื่อความหมายผู้บริหารจะต้องสร้างทีมงานอันดีให้รับผิดชอบงานที่มอบหมายให้ทำและจูงใจให้คนทำงานอย่างมีประสิทธิภาพนอกจากนั้นจะต้องมีความสัมพันธ์

อย่างใกล้ชิดโดยการแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานทั้งเป็นผู้ให้ข้อมูลและรับข้อมูลจากผู้ปฏิบัติงาน

4. การวัดผลการดำเนินงานเมื่อผู้บริหารกำหนดวัตถุประสงค์ขึ้นมาแล้วก็ต้องติดตามดูว่าผลการดำเนินงานนั้นเป็นไปตามวัตถุประสงค์เพียงใดจะต้องวิเคราะห์ประเมินผลและแปลความหมายของการปฏิบัติงานของแต่ละคนตลอดจนหามาตรการแก้ไขให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด ต้องการคุณลักษณะเฉพาะของคนแต่ละคนที่มีความแตกต่างซึ่งความแตกต่างเหล่านั้นอาจนำไปใช้ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการทำงานแต่ละอย่างที่มีลักษณะไม่เหมือนกัน

วุฒิไกร เลื่อนแป้น (2554, 13) บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาตามความต้องการของสังคมเป็นผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติงานเป็นผู้ประสานงานในองค์กรเพื่อให้งานมีประสิทธิภาพเป็นผู้นำเทคนิคต่างๆ ในการปฏิบัติงานแก่ผู้ได้บังคับบัญชาและเป็นผู้สั่งควบคุมงานกำกับดูแลการปฏิบัติงานให้สำเร็จผลตามความมุ่งหมายอีกทั้งบริหารจัดการอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาทั้งระบบ

จากข้อความข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีบทบาทในการกำหนดวัตถุประสงค์การวางแผนพัฒนาการจัดการศึกษาการปฏิบัติตามแผนและการประเมินผลงานในการพัฒนาบุคลากรเพื่อให้บุคลากรได้ปฏิบัติงานในหน้าที่ที่รับผิดชอบตามที่ได้รับมอบหมายให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา

หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีคุณธรรมจริยธรรม

การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมและจริยธรรมซึ่งเป็นคำที่ใช้ควบคู่กันอยู่เสมอในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ความหมายของคุณธรรม

คำว่าคุณธรรมตรงกับภาษาอังกฤษที่ว่า “virtue” มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของคำว่าคุณธรรมไว้ ดังนี้

ประทุม โม้วาง (2553, 10) กล่าวว่า คุณธรรมแปลจากภาษาอังกฤษว่า Virtue ซึ่งแปลมาจากภาษากรีกว่า Arete โดยทั่วไปหมายถึงคุณสมบัติที่มีค่าวิเศษผู้ที่มีคุณธรรมถือกันว่าเป็นคนดี

กรมวิชาการ (2553, 131) กล่าวว่า คุณธรรม (Virtue) คือ ความรู้สึกนึกคิด (Moral Attitude) หรือสภาพทางจิตใจที่เป็นกุศลคุณธรรมเป็นพื้นฐานของการแสดงออกเป็นการกระทำ พฤติกรรม หรือกิจกรรมที่มีประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่นสภาพจิตใจที่เป็นกุศลที่เรียกว่าคุณธรรมที่เกิดขึ้นได้เพราะจิตรู้จักความจริง (Truth) ความดี (Goodness) และความงาม (Beauty)

จากความหมายของคำว่าคุณธรรมดังกล่าวสรุปได้ว่า คุณธรรม หมายถึง สิ่งดีงามที่มีอยู่ภายในจิตใจมนุษย์จะแสดงออกมาโดยการกระทำทางกายวาจาเป็นหลักในการประพฤติปฏิบัติเพื่อเป็นประโยชน์ของตนเองและสังคมเพื่อความสงบสุขในการอยู่ร่วมกันในสังคม

ความหมายของจริยธรรม

จริยธรรมตรงกับภาษาอังกฤษว่า Morality มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

โคลเบอร์ก (1976, 4-5) กล่าวว่า จริยธรรมมีพื้นฐานของความยุติธรรมถือเอาการกระจายสิทธิและหน้าที่อย่างเท่าเทียมกันโดยไม่ได้อาศัยถึงกฎเกณฑ์ที่บังคับโดยทั่วไปแต่เป็นเกณฑ์ที่มีความเป็นสากลซึ่งคนส่วนใหญ่รับไว้ในทุกสถานการณ์และไม่มีการขัดแย้งเป็นอุดมคติ ดังนั้นพันธะทางจริยธรรมจึงเป็นการเคารพสิทธิข้อเรียกร้องของบุคคลอย่างเสมอภาคกัน

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานพุทธศักราช 2542 ให้ความหมายของจริยธรรมว่า จริยธรรม คือ ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ ศีลธรรม กฎศีลธรรม (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546, 214)

ประภาศรี สีหอำไพ (2550, 120) เขียนไว้ว่าคำว่า Morality ในอังกฤษซึ่งมีรากศัพท์มาจากคำว่า Moralis ในภาษาละตินตามรากศัพท์นั้น จริยธรรม หมายถึง จารีตประเพณีมารยาทหรือความประพฤติในสังคมหรือรูปแบบของพฤติกรรมซึ่งปฏิบัติตามมาตรฐานของกลุ่ม

ประทุม โม้วาง (2553, 11) ได้ให้ความหมายของคำว่าจริยธรรม เป็นคำที่เรานิยมใช้ในเรื่องการตัดสินใจคุณค่าของพฤติกรรมมนุษย์ว่าเป็นการกระทำสมควรถูกต้องดีหรือตรงกันข้าม การกระทำที่ไม่ดีคือการกระทำที่ไม่สมควรเพราะเราต้องการแบ่งแยกการกระทำออกเป็นประเภทเพื่อจะได้ส่งเสริมด้วยวิธีการต่างๆ ให้คนทำสิ่งที่ดีหรือสมควรและละเว้นการกระทำตรงข้าม

สรุปได้ว่า จริยธรรม หมายถึง การประพฤติปฏิบัติทั้งทางกายและทางวาจาที่เป็นไปตามหลักของความดีโดยมีพื้นฐานมาจากจิตใจที่ดีงามเพื่อประโยชน์ต่อตนเองต่อผู้อื่นต่อสังคมและต่อประเทศชาติอันจะก่อให้เกิดความผาสุกเจริญรุ่งเรือง

ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม

นักจิตวิทยามีความสนใจในพัฒนาการทางจริยธรรมจึงทำให้เกิดทฤษฎีทางด้านจริยธรรมขึ้นมากมายซึ่งในที่นี้จะนำเสนอแนวความคิดใหญ่ๆ 5 ทฤษฎี คือ

ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของเพียเจต์

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2552, 39-40) เพียเจต์เป็นผู้ริเริ่มทางความคิดว่าพัฒนาการทางจริยธรรมของมนุษย์นั้นย่อมขึ้นอยู่กับความฉลาดในการที่จะรับรู้กฎเกณฑ์และลักษณะต่างๆ ทางสังคมพัฒนาการทางจริยธรรมของบุคคลจึงขึ้นอยู่กับพัฒนาการทางสติปัญญาของบุคคลนั้น เพียเจต์ได้แบ่งพัฒนาการทางจริยธรรมเป็น 3 ขั้น

1. ขั้นก่อนจริยธรรม (Premolar stage) จะเริ่มตั้งแต่แรกเกิดจนถึงอายุ 2 ปี เป็นขั้นที่เด็กยังไม่มีความสามารถในการรับรู้สิ่งแวดล้อมได้อย่างละเอียดถี่ถ้วนแต่มีความต้องการทางร่างกาย ซึ่งต้องการที่จะได้รับการบำบัดโดยไม่คำนึงถึงกาลเทศะใดๆ ทั้งสิ้นเด็กเหล่านี้จะมีพัฒนาการทางสติปัญญาในขั้นรับรู้จากประสาทสัมผัสและการเคลื่อนไหว

2. ขั้นฝึกคำสั่ง (Heteronomous stage) อยู่ในช่วงระหว่าง 2-8 ปี ในขั้นนี้เด็กจะสามารถรับรู้สภาพแวดล้อมและบทบาทของตนเองต่อบุคคลอื่นรู้จักเกรงกลัวผู้ใหญ่เห็นว่าคำสั่งหรือกฎเกณฑ์ต่างๆ เป็นสิ่งต้องปฏิบัติตามซึ่งเด็กวัยนี้จะพัฒนาการทางสติปัญญาในขั้นหยั่งรู้และขั้นก่อนคิดด้วยรูปธรรม

3. ขั้นยึดหลักแห่งตน (Autonomous stage) พัฒนาการในขั้นนี้จะมีตั้งแต่อายุ 8 ปี ขึ้นไป เด็กวัยนี้พัฒนาการทางสติปัญญาในขั้นหลังคิดด้วยรูปธรรมและขั้นคิดตามแบบแผนของตรรกวิทยา ซึ่งเด็กสามารถใช้ความคิดอย่างมีเหตุผลประกอบการตัดสินใจและตั้งกฎเกณฑ์ที่เป็นตัวของตัวเองได้

เพียเจต์ อธิบายว่าจริยธรรมแบ่งอยู่ในกฎเกณฑ์ทุกชนิดและเขาได้สังเกตเด็กที่อยู่ในช่วงอายุก่อน 8 ปี ว่าเป็นระยะที่ผู้ใหญ่มีอิทธิพลต่อจริยธรรมของเด็กและยึดถือกฎเกณฑ์ที่ได้จากผู้ใหญ่เป็นกฎเกณฑ์ตายตัวเพียเจต์วัดพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กโดยสร้างเรื่องเป็นการกระทำของเด็ก 2 คน ในลักษณะที่คล้ายกันแต่มีความมุ่งใจต่างกันและผลที่เกิดขึ้นมาแตกต่างกันกฎเกณฑ์ที่เพียเจต์นำมาพิจารณามี 6 เกณฑ์ ดังนี้

1. การตัดสินใจจากเจตนาการกระทำ (Intentionality in Judgment) เด็กเล็กจะตัดสินใจจากปริมาณที่เกิดขึ้นแต่เด็กโตตัดสินใจจากเจตนาของการกระทำ

2. การตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับบุคคลอื่นๆ (Relativism in Judgment) เด็กเล็กจะตัดสินใจจากการนำไปเปรียบเทียบกับผู้อื่นหากผู้ใหญ่ว่าสิ่งใดถูกผิดก็จะยึดตามนั้นแต่เด็กโตจะตัดสินใจจากสถานการณ์

3. ความผิดไม่เกี่ยวข้องกับการลงโทษ (Independence of Sanction) เด็กเล็กจะตัดสินใจการกระทำอย่างหนึ่งว่าไม่ดีเพราะจะถูกลงโทษส่วนเด็กโตจะตัดสินใจว่าการกระทำไม่ดีเพราะสิ่งนั้นขัดกับกฎเกณฑ์และเกิดอันตรายกับบุคคลอื่น

4. ใช้ระบบตาต่อตา (Use of Reciprocity) ในเด็กเล็กมักไม่ค่อยใช้ระบบตาต่อตาในการพิจารณาตัดสินบุคคลแต่เด็กโตใช้บ่อย

5. ในการลงโทษเพื่อล้างบาปและดัดนิสัย (Use of Punishment as Restitution and Reform) ในเด็กเล็กจะสนับสนุนให้มีการลงโทษอย่างหนักเพื่อดัดนิสัยผู้กระทำผิดแต่เด็กโตจะมีนิสัยเช่นนี้น้อยลง

6. การยึดหลักธรรมชาติของโชคร้าย (Naturalist Views of Misfortune) มีความคิดว่าจะถูกพระเจ้าลงโทษ

จากทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของเพียเจต์สรุปได้ว่าพัฒนาการทางจริยธรรมขึ้นอยู่กับพัฒนาการทางสติปัญญาของบุคคลนั้นในเด็กปฐมวัยพัฒนาการทางจริยธรรมจะอยู่ในขั้นหยั่งรู้และขั้นก่อนคิดด้วยรูปธรรมเด็กจะรู้จักเกรงกลัวผู้ใหญ่และปฏิบัติตามสิ่งที่ผู้ใหญ่บอกคำสั่งให้ปฏิบัติตาม

ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก

โคลเบอร์กเชื่อว่าพัฒนาการทางจริยธรรมมิใช่การรับรู้ความรู้จากการร่ำสอนของบุคคลอื่นโดยตรงแต่เป็นการผสมผสานระหว่างความรู้เกี่ยวกับบทบาทของตนต่อผู้อื่นและบทบาทของผู้อื่นด้วยเหตุผลเชิงจริยธรรมมีความสัมพันธ์กับลักษณะต่างๆ ทางสังคมของบุคคลอื่นฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมจะสัมพันธ์กับลักษณะต่างๆ ของบุคคล คือ อายุระดับสติปัญญาและลักษณะอื่นที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม

ระดับการใช้เหตุผลตามทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก (Kohlberg's theor) แบ่งได้เป็น 3 ระดับ ในแต่ละระดับแบ่งเป็น 2 ขั้น รวมเป็น 6 ขั้น (Kohlberg, 1976) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ระดับการใช้เหตุผลตามทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก

ขั้นการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม	ระดับของจริยธรรม
ขั้นที่ 1 หลักการหลบหลีกการถูกลงโทษ (2-7 ปี)	1. ระดับก่อนเกณฑ์ (2-10 ปี)
ขั้นที่ 2 หลักการแสวงหารางวัล (7-10 ปี)	
ขั้นที่ 1 หลักการทำตามที่ผู้อื่นเห็นชอบ (0-13 ปี)	2. ระดับตามกฎเกณฑ์ (10-16 ปี)
ขั้นที่ 2 หลักการทำตามหน้าที่ทางสังคม (13-16 ปี)	
ขั้นที่ 1 หลักการทำตามคำมั่นสัญญา (16 ปีขึ้นไป)	3. ระดับเหนือกฎเกณฑ์ (16 ปีขึ้นไป)
ขั้นที่ 2 หลักการยึดอุดมคติสากล (ผู้ใหญ่)	

ที่มา: Kohlberg (1976, 41)

โคลเบอร์กพัฒนาแนวคิดของทฤษฎีเพียเจต์จนเป็นทฤษฎีพัฒนาจริยธรรม แบ่งออกเป็น 3 ระดับ โดยแต่ละระดับแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

1. ระดับก่อนมีจริยธรรมอย่างเป็นเหตุเป็นผล (Preconventive Level) ในระดับนี้พฤติกรรมทางจริยธรรมของบุคคลจะขึ้นอยู่กับเหตุผลที่ผู้มีอำนาจกำหนดให้หรือเพื่อผลประโยชน์ของตนเองเป็นใหญ่โคลเบอร์กแบ่งขั้นพัฒนาการไว้ ดังนี้

1.1 จริยธรรมของผู้อื่น (Heteronomous Morality) ได้แก่ การที่เด็กจะตัดสินใจว่า พฤติกรรมใดถูกหรือผิดนั้นขึ้นอยู่กับผู้มีอำนาจเหนือพฤติกรรมของเขากำหนดได้แก่ บิดา มารดา หรือครูอาจารย์

1.2 ผลประโยชน์ของคนเป็นใหญ่ (Individualism and Instrumental Purpose and Exchange) ในขั้นนี้พฤติกรรมที่ดีงามนั้นเหตุผลของเด็กจะขึ้นอยู่กับรางวัลหรือสิ่งของที่เขาจะได้รับเช่นค่าขนมเงินในการกระทำใดๆ ก็แสดงว่าพฤติกรรมนั้นถูกต้องดีงาม

2. ระดับมีจริยธรรมอย่างมีกฎเกณฑ์ (Conventional Level) ระดับนี้บุคคลเริ่มใช้กฎเกณฑ์ต่างๆ ขึ้นมากำหนดความถูกต้องความดีความสมควรโดยเริ่มจากการยอมรับของกลุ่มขึ้นเป็นกฎเกณฑ์ที่กำหนดในสังคมเช่นระเบียบประเพณีจนถึงกฎหมายเหตุผลทางจริยธรรมในระดับนี้แบ่งเป็น 2 ขั้น คือ

2.1 การยอมรับของกลุ่ม (Mutual Interpersonal Expectations Relationships and Interpersonal Conformity) พฤติกรรมที่ถูกที่ดีในขั้นพัฒนาการวัยนี้คือการยอมรับของกลุ่มหรือการยอมรับของพรรคพวกเพื่อนพ้องเช่นกลุ่มเพื่อน (Peer Group) เป็นต้น

2.2 ระเบียบระบบของสังคม (Social System and Conscience) ในขั้นนี้พฤติกรรมที่ถูกที่ดีที่ควรขึ้นอยู่กับระเบียบประเพณีหรือกฎเกณฑ์ที่สังคมกำหนดไว้หรือตั้งไว้เช่นการฆ่าสัตว์เป็นของไม่ดี

3. ระดับมีจริยธรรมอย่างมีวิจารณญาณ (Post-Convention Level) ในระดับนี้ พฤติกรรมทางจริยธรรมของโคลเบอร์กนั้นขึ้นอยู่กับอิทธิพลของสังคมและกระบวนการสังคมการประพฤติของบุคคล สิ่งที่ดีงามถูกต้องคือสิ่งที่คนในสังคมส่วนมากยอมรับว่าเป็นสิ่งที่ดีงามสิ่งที่ถูกสิ่งที่ควร และจากการเรียนรู้ในการเป็นสมาชิกของสังคมสามารถทำให้บุคคลพัฒนาสิ่งที่ดีสิ่งที่ควรได้ด้วยตนเองในลักษณะที่เป็นสากลนิยมโคลเบอร์กได้แบ่งพัฒนาการจริยธรรมในระดับนี้เป็น 2 ขั้น คือ ขั้นสัญญาสังคม (Social Contract or Unity and Individual Rights) พฤติกรรมที่ถูกที่ดีในขั้นนี้ ได้แก่ พฤติกรรมที่เสียงส่วนมากในสังคมยอมรับเช่นการช่วยเหลือคนจนเป็นสิ่งดีเพราะคนส่วนมากยอมรับและเห็นด้วยและขึ้นคุณธรรมสากล (Universal Ethical Principle) เหตุผลที่ใช้ในจริยธรรมขั้นนี้นั้น โคลเบอร์กเชื่อว่าจะจะเป็นความถูกต้องที่เป็นสากลได้แก่ความถูกต้องที่ได้รับการยอมรับจากคนส่วนมากทั่วโลกและทุกสังคม

จากแนวคิดตามทฤษฎีนี้เชื่อว่าจริยธรรมของมนุษย์มีพัฒนาการตามระดับวุฒิภาวะ เพราะเกิดจากกระบวนการทางปัญญาซึ่งมีการเรียนรู้มากขึ้นและการเกิดจริยธรรมเป็นผลมาจากการใช้ปัญญาไตร่ตรอง

ทฤษฎีจิตวิเคราะห์เกี่ยวกับพัฒนาการทางจริยธรรมของ فروید

فرویدเชื่อว่าจริยธรรมของคนนั้นอยู่ในคนส่วนที่เรียกว่าตนในคุณธรรม (Superego) ซึ่งเป็นคนที่ได้รับการขัดเกลาจากสังคมโดย فرویدแบ่ง “ตน” ของมนุษย์เป็น 3 ระดับ (พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุญ, 2547, 160-161) ได้แก่

1. อิด (Id, Primitive Self) ได้แก่ตนที่อยู่ในจิตใต้สำนึกของมนุษย์เป็นคนที่มนุษย์มีมาพร้อมกำเนิดและเป็นคนที่เป็แหล่งกำเนิดของแรงขับพื้นฐานทั้งหมด

1. อีโก้ (Ego, Present Self) ได้แก่ ตนในจิตใต้สำนึกและจิตใต้สำนึกบางส่วนที่เราอาจรับรู้หรือได้รับรู้บางส่วนในขณะปัจจุบัน

2. ซุปเปอร์อีโก้ (Super Ego, Self with Ethics) ได้แก่ ตนในจิตสำนึกเป็นส่วนมากอาจมีจิตใต้สำนึกแฝงอยู่บ้างเป็นคนที่ได้รับการพัฒนาขัดเกลาจากกฎเกณฑ์ของสังคมแล้วแนวคิดของ فرویدเกี่ยวกับจริยธรรมมีข้อคิด 2 ข้อ ดังนี้

2.1 จริยธรรมมิได้ปลูกฝังมาโดยพระเจ้าแต่มาจากสังคมโดยเฉพาะจากบิดามารดา

2.2 เอกลักษณะทางเพศมิใช่สิ่งที่ปรากฏทางชีววิทยาเท่านั้นแต่มาจากอิทธิพลของความสัมพันธ์ในครอบครัว

จากความเชื่อของ فروید 2 ข้อ ข้างต้นอาจสรุปได้ว่า จริยธรรมในเด็กตามความคิดของ فروید คือ การละอายในพฤติกรรมอันเกิดจากแรงขับ 2 ตัว ได้แก่ แรงขับทางเพศและแรงขับความก้าวร้าวซึ่งทั้ง 2 แรงขับนี้จะผสมผสานกับการเลียนแบบเอกลักษณ์ของบิดาหรือมารดาโดย فرویدอธิบายว่าการเลียนแบบคือกระบวนการรับเอาบุคลิกภาพของบุคคลอื่นมาผนวกเข้าเป็นส่วนของบุคลิกภาพของตัวเอง

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ สกินเนอร์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2554, 471) สกินเนอร์มีความเชื่อว่าจริยธรรมมีรากฐานมาจากอิทธิพลของสังคมมากกว่าอิทธิพลทางพันธุกรรมทฤษฎีนี้อธิบายว่า พฤติกรรมของบุคคลเกิดขึ้นโดยได้รับการชี้นำและเสริมแรงจากสังคมเครื่องชี้นำต่างๆของสังคมก็คือกฎเกณฑ์ทางสังคมด้วยเหตุนี้ถึงแม้บุคคลจะมีได้มีจริยธรรมตั้งแต่เกิดก็ตามพัฒนาการทางจริยธรรมของเขาก็จะเจริญงอกงามโดยการที่เขาต้องปรับพฤติกรรมและอารมณ์ให้เข้ากับกฎเกณฑ์ทางสังคมโดยมีแรงกระตุ้นให้เขาปรับตัวมาจากความต้องการทางจิตวิทยาซึ่งเป็นการเสริมแรงภายในดังนั้นเมื่อเด็กโตขึ้นจะมีลักษณะพฤติกรรมเชิงจริยธรรมเป็นไปตามแนวโน้มโครงสร้างทางวัฒนธรรมในสังคมที่เขาอยู่จากแนวคิดตามทฤษฎีทางสังคมของ สกินเนอร์เชื่อว่าพัฒนาการทางจริยธรรมเป็นการคล้อยตามกฎเกณฑ์ทางสังคม ซึ่งมีความสัมพันธ์กับวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของแบนดูรา (Bandura)

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2554, 244-245) การเรียนรู้พฤติกรรมทางจริยธรรม โดยการสังเกตได้พัฒนาโดยแบนดูราโดยที่เขามีความเชื่อว่าคนเรานั้นส่วนใหญ่แล้วมักเรียนรู้ผ่านกระบวนการสังเกตจากตัวแบบตัวแบบจะทำหน้าที่ทั้งในการระงับไม่ให้บุคคลแสดงพฤติกรรมบางอย่างที่ไม่เหมาะสมหรือไม่มีจริยธรรม ในขณะที่เดียวกันตัวแบบก็อาจทำหน้าที่ในการช่วยให้พฤติกรรมทางจริยธรรมของเด็กที่มีอยู่แล้วให้มีมากขึ้นด้วยส่วนหน้าที่สุดท้ายของตัวแบบ คือ การหยุดยั้งการระงับของพฤติกรรมที่ถูกระงับไว้ไม่ให้แสดงออกการเรียนรู้โดยการสังเกตจากตัวแบบนั้นนอกจากจะมีผลต่อการให้เด็กได้เรียนรู้การแสดงพฤติกรรมเชิงจริยธรรมแล้วยังมีผลต่อการเรียนรู้การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมอีกด้วยแบนดูรามีความเชื่อว่าการที่让孩子เห็นตัวแบบที่หลากหลายจะสามารถเปลี่ยนแปลงเหตุผลเชิงจริยธรรมของเด็กจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือไม่ นั้นขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมทางสังคมในขณะนั้น และในการเรียนรู้โดยการสังเกตจากตัวแบบนี้จะมีประสิทธิภาพได้จะต้องพิจารณาองค์ประกอบทั้งหมด 4 ประการ ซึ่งได้แก่ กระบวนการตั้งใจ กระบวนการเก็บจำกระบวนการกระทำและกระบวนการงูใจ

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของแบนดูราสรุปว่า จริยธรรมของบุคคลเกิดจากการเรียนรู้ทางสังคมในการถ่ายทอดทางสังคมพ่อแม่จะอบรมสั่งสอนเด็กให้รู้ว่าพฤติกรรมดีและควรกระทำ พฤติกรรมใดไม่ดีก็อาจถูกดักเตือนหรือลงโทษนอกจากนั้นพ่อแม่ยังแสดงแบบอย่างพฤติกรรมต่างๆ ให้เด็กเห็นเด็กมีโอกาสดูพฤติกรรมเหล่านั้นนำไปแสดงด้วยโดยนัยนี้การได้อยู่ในสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ดีจึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการพัฒนาทางจริยธรรมของเด็กได้มาก

ความสำคัญของคุณธรรมจริยธรรม

คุณธรรมจริยธรรมเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตในสังคมปัจจุบันสังคมใดที่คนในสังคมขาดคุณธรรมจริยธรรมย่อมเกิดปัญหาต่างๆ มากมายดังนั้นมีผู้กล่าวถึงความสำคัญของคุณธรรมจริยธรรมไว้ ดังนี้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 กล่าวถึงลักษณะผู้เรียน สรุปเป็นสาระสำคัญคือ ลักษณะผู้เรียนที่พึงประสงค์คือผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง และคนมีความสุข คนดี คือ คนที่ดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพมีจิตใจที่ดีงาม มีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทั้งด้านจิตใจและพฤติกรรมที่แสดงออก เช่น มีวินัย มีความเอื้อเฟื้อเกื้อกูล มีเหตุผล รู้หน้าที่ ซื่อสัตย์ พากเพียร ขยัน ประหยัด มีจิตใจเป็นประชาธิปไตย เคารพความคิดเห็นและสิทธิผู้อื่น มีความเสียสละ รักษาสิ่งแวดล้อม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติสุข

คนเก่ง คือ คนที่มีสมรรถภาพสูงในการดำเนินชีวิต โดยมีความสามารถด้านใดด้านหนึ่งหรือรอบด้านหรือมีความสามารถพิเศษเฉพาะทาง เช่น ทักษะและกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

ความสามารถด้านคณิตศาสตร์ มีความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถด้านภาษา ด้านศิลปะ ดนตรี กีฬา มีภาวะผู้นำ รู้จักตนเอง ควบคุมตนเองได้ เป็นต้น เป็นคนทันสมัยทันเหตุการณ์ทันโลก ทันเทคโนโลยี มีความเป็นไทย สามารถพัฒนาตนได้เต็มศักยภาพและทำประโยชน์ให้เกิดแก่ตน สังคม และประเทศชาติได้

คนมีความสุข คือ คนที่มีสุขภาพทั้งกายและจิตใจ เป็นคนร่าเริงแจ่มใส ร่างกายแข็งแรง จิตใจเข้มแข็ง มีมนุษยสัมพันธ์ มีความรักต่อทุกสรรพสิ่ง มีอิสรภาพปลอดพ้นจากการตกเป็นทาส ของอบายมุข และสามารถดำรงชีวิตได้อย่างพอเพียงแก้อัตภาพ

ธีราพร กุลนันทน์ (2554, 27) สรุปว่าจริยธรรมมีความสำคัญสำหรับเด็กปฐมวัย ในการปูพื้นฐานลักษณะอันดีงามให้กับเด็ก ควรให้เด็กเกิดความรู้ความเข้าใจที่จะนำไปปฏิบัติ ให้เกิดเป็นนิสัยมี 3 ด้าน คือ

1. ด้านพุทธิปัญญา (Cognitive Domain) คือ จริยธรรมที่เกี่ยวกับความรู้ได้แก่การเกิด ความรู้ความเข้าใจว่าสิ่งใดดีสิ่งใดถูกต้องสิ่งใดควรทำสิ่งใดควรยกเว้น
2. ด้านจิตพิสัย (Affective Domain) คือ จริยธรรมที่เกี่ยวกับจิตใจได้แก่การเกิด ความรู้สึกโน้มน้าวใจทางอารมณ์ที่สะท้อนออกมาในลักษณะทางการชอบไม่ชอบอย่างเห็นความสำคัญ เต็มใจรับคำนิยมเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติจนเป็นนิสัย
3. ด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) คือ จริยธรรมที่เกี่ยวกับการปฏิบัติ ได้แก่ ความสามารถที่จะลงมือปฏิบัติด้วยกายหรือวาจาในลักษณะนิสัยทางจริยธรรม

สรุปได้ว่า คุณธรรมจริยธรรมมีความสำคัญต่อการพัฒนาคน คนที่มีคุณภาพและมีความสุขต้องมีความรู้ควบคู่ไปกับคุณธรรม ดังนั้นจึงจำเป็นต้องเร่งปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ให้กับเยาวชนเพื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพต่อไป

คุณธรรมพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550, 17-18) ประกาศนโยบายเร่งด่วน เรื่องเร่งรัดการปฏิรูปการศึกษาโดยยึดหลักคุณธรรมนำความรู้โดยมีจุดเน้นเพื่อพัฒนาเด็กและ เยาวชนให้เป็นคนดีมีความรู้และอยู่ดีมีสุขซึ่งได้กำหนดคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ไว้ดังนี้

1. ขยันหมั่นเพียรใฝ่หาความรู้ให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่มีความตั้งใจ ทำอย่างจริงจังต่อเนื่อง ในเรื่องที่ถูกที่ควรเป็นคนสู้งานมีความพยายามไม่ท้อถอย กล้าเผชิญอุปสรรคที่ท้าทายทำ อย่างจริงจัง
2. ประหยัด คือ ผู้ที่ดำเนินชีวิตความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย รู้จักฐานะการเงินของตน คิดก่อนใช้ คิดก่อนซื้อ เก็บออมถนอมใช้ทรัพย์สินสิ่งของอย่างคุ้มค่าไม่ฟุ่มเฟือยรู้จักทำบัญชี รายรับ-รายจ่ายของตนเองอยู่เสมอ

3. ข้อสัถย์หมายถึงการส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่มีความประพฤติตรงทั้งต่อหน้าที่ต่อวิชาชีพต่อเวลาไม่ใช้เล่ห์กลคดโกงทั้งทางตรงและทางอ้อมรับรู้หน้าที่ของตนเองและปฏิบัติอย่างเต็มที่ถูกต้อง

4. มีวินัย คือ ผู้ที่ปฏิบัติตนในขอบเขตกฎระเบียบของสถานศึกษาสถาบันองค์กรและประเทศโดยที่ตนยินดีปฏิบัติตามอย่างเต็มใจและตั้งใจยึดมั่นในระเบียบแบบแผนข้อบังคับและข้อปฏิบัติ รวมถึงการมีวินัยทั้งต่อตนเองและสังคม

5. สุภาพ คือ ผู้ที่มีความอ่อนน้อมถ่อมตนตามสถานภาพและกาลเทศะมีสัมมาคารวะเรียบร้อยไม่ก้าวร้าวรุนแรงหรือวางอำนาจข่มผู้อื่นทั้งโดยวาจาและท่าทางเป็นผู้มีมารยาทดีงามวางตนเหมาะสมกับวัฒนธรรมไทย

6. สะอาด คือ ผู้ที่รักษาร่างกาย ที่อยู่อาศัย และสิ่งแวดล้อมได้อย่างถูกต้องตามสุขลักษณะฝึกฝนจิตใจให้ขุ่นมัว มีความแจ่มใสอยู่เสมอปราศจากความมัวหมองทั้งกายใจและสภาพแวดล้อมมีความผ่องใสเป็นที่เจริญตาทำให้เกิดความสบายใจแก่ผู้พบเห็น

7. สามัคคี คือ ผู้ที่เปิดใจกว้าง รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นรับบทบาทของตนทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตามที่ดี มีความมุ่งมั่นต่อการรวมพลัง ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เพื่อให้การงานสำเร็จลุล่วงสามารถแก้ปัญหาและจัดการความขัดแย้งได้ เป็นผู้มีเหตุผลมีผลยอมรับความแตกต่างความหลากหลายทางวัฒนธรรม ความคิดและความเชื่อ พร้อมทั้งจะปรับตัวเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติและสมานฉันท์

8. มีน้ำใจ คือ ผู้ให้และผู้อาสาช่วยเหลือสังคมรู้จักแบ่งปันเสียสละความสุขส่วนตนเพื่อทำประโยชน์ให้แก่ผู้อื่น เห็นอก เห็นใจ และเห็นคุณค่าในเพื่อนมนุษย์และผู้ที่มีความเดือดร้อนมีความเอื้ออาทรเอาใจใส่อาสาช่วยเหลือสังคมด้วยแรงกายและสติปัญญาลงมือปฏิบัติการเพื่อบรรเทาปัญหา หรือร่วมสร้างสรรค์สิ่งดีงามให้เกิดขึ้นในชุมชน

ลัดดา ครสวรรณ (2554, 19-39) ได้สรุปความหมายเกี่ยวกับคุณธรรมพื้นฐาน 6 ประการดังนี้

1. ความขยัน คือ การตั้งใจเรียน ตั้งใจทำงาน อย่างจริงจังต่อเนื่อง สู้งาน มีความพยายาม มีความมุ่งมั่นในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างจริงจัง ขยันขันแข็งไม่ปล่อยปละละเลย ไม่ทอดทิ้งกล้าเผชิญอุปสรรค รั้งงานที่ทำไม่เกียจคร้าน ประพฤติเป็นปกติสม่ำเสมอจนประสบผลสำเร็จ

2. ความประหยัด คือ การรู้จักเก็บออมถนอมใช้ทรัพย์สินสิ่งของแต่พอประมาณให้เกิดประโยชน์คุ้มค่า ดำเนินชีวิตความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย รู้จักฐานะการเงินของตนเอง รู้จักดูแลรักษาซ่อมแซมสิ่งของทั้งของตนเองและส่วนรวม

3. ความซื่อสัตย์ คือ ความประพฤติตรงไม่เอนเอียง ไม่มีเล่ห์เหลี่ยม มีความจริงใจปลอดจากความรู้สึกลำเอียงหรืออคติ

4. ความมีวินัย คือ การปฏิบัติตนในขอบเขต กฎระเบียบของสถาบันโดยที่ตนเองยินดี ปฏิบัติตามอย่างเต็มใจ และตั้งใจยึดมั่นในระเบียบแบบแผนข้อบังคับ

5. ความสุภาพ คือ ความอ่อนน้อมถ่อมตนตามสถานภาพและกาลเทศะ มีสัมมาคารวะ ไม่วางอำนาจข่มผู้อื่น เป็นผู้มีการยาทดีงาม วางตนเหมาะสมตามวัฒนธรรมไทย

6. ความสะอาด คือ การรักษาร่างกาย ที่อยู่อาศัย และสิ่งแวดล้อมได้อย่างถูกต้อง ตามสุขลักษณะ ฝึกฝนจิตใจมิให้ขุ่นมัว มีความแจ่มใสอยู่เสมอ ปราศจากความมัวหมองทั้งกายใจ และสภาพแวดล้อม มีความผ่องใสเป็นที่เจริญตา ทำให้เกิดความสบายใจแก่ผู้พบเห็น

รฐปณีย์ โศตรฐม (2555, 38-40) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ไว้ดังนี้

1. ความขยัน หมายถึง ผู้ที่มีมานะอดทนอุสาหะ พากเพียร มีความมุ่งมั่นที่จะกระทำการใดๆ อย่างจริงจังแน่วแน่ ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค มีความกล้าที่จะคิดทำอย่างชาญฉลาด

2. ความประหยัด หมายถึง การรู้จักใช้อย่างเหมาะสม ไม่ใช้จ่ายเกินฐานะ การซื้อหาสิ่งใดจะคำนึงถึงประโยชน์ที่ได้เป็นอันดับแรก ใช้สิ่งของและทรัพย์สินอย่างคุ้มค่า รักษาทะนุถนอมของใช้ทั้งของตนเองและส่วนรวม

3. ความซื่อสัตย์ หมายถึง การประพฤติอย่างเหมาะสมทั้งกาย วาจา ใจ ไม่คิดคด ไม่หลอกลวง ซื่อตรงต่อตนเอง หน้าที่การงาน แบบแผน กฎหมายและความถูกต้องดีงามทั้งต่อหน้า และลับหลัง

4. ความมีวินัย หมายถึง การควบคุมตนเองให้ปฏิบัติถูกต้องตามกฎ กติกา ข้อบังคับ คำสั่ง กฎหมาย ขนบธรรมเนียมประเพณี และศีลธรรมอันดีงามที่ได้กำหนดไว้เป็นแนวปฏิบัติของ คนในสังคม เพื่อให้เกิดความสุข และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคมทั้งต่อตนเองและผู้อื่น

5. ความสุภาพ หมายถึง ความอ่อนโยน มีสัมมาคารวะ ไม่แข็งกระด้างก้าวร้าว เป็นผู้ มีอัธยาศัยใจคอและมีกริยาวาจาที่สุภาพ เป็นคนที่เข้ากับบุคคลอื่นได้ง่าย จนเป็นที่ชื่นชอบของคนทั่วไป

6. ความสะอาด หมายถึง การที่บุคคลรู้จักควบคุมตนเอง ประพฤติปฏิบัติตนอย่างมี ระเบียบและสม่ำเสมอในการรักษาความสะอาดของตนเอง บ้านเรือนที่อยู่อาศัย และสาธารณสถาน เช่น สวมใส่เสื้อผ้าสะอาด ทั้งขณะลงในถังขยะ ไม่เขียนข้อความในบริเวณที่ไม่สมควร เป็นต้น

7. ความสามัคคี หมายถึง ความพร้อมเพรียงเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ร่วมมือกันทำ กิจกรรมให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี โดยเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว

8. ความมีน้ำใจ หมายถึง การแสดงออกที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการช่วยเหลือผู้อื่นและมีเมตตาแก่ผู้ที่ด้อยกว่า มีความเห็นอกเห็นใจและมีความปรารถนาดีที่จะช่วยเหลือผู้อื่นอย่างจริงใจโดยไม่หวังผลตอบแทน

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น สรุปความหมายของคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ได้ว่า

1. ความขยัน หมายถึง การเป็นผู้มีความตั้งใจอย่างจริงจังต่อเนื่อง ไม่ทอดทิ้งงานที่ทำจนสำเร็จ
2. ความประหยัด หมายถึง การดำเนินชีวิตความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย เหมาะสมกับฐานะทางการเงินของตนเอง ใช้ทรัพย์สินสิ่งของทั้งของตนเองและส่วนรวมอย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพสูงสุด
3. ความซื่อสัตย์ หมายถึง การเป็นผู้มีความประพฤติเที่ยงตรงทั้งต่อหน้าที่ ต่อวิชาชีพ ไม่คิดโกงทั้งทางตรงและทางอ้อม รับรู้หน้าที่ของตนเองและปฏิบัติอย่างเต็มที่ด้วยความถูกต้อง
4. ความมีวินัย หมายถึง การปฏิบัติตามในขอบเขตของกฎระเบียบขององค์กร สังคม และประเทศ โดยที่ตนเองยินดีปฏิบัติตามอย่างเต็มใจและตั้งใจ
5. ความสุภาพ หมายถึง การรู้จักอ่อนน้อมถ่อมตนตามสถานภาพและกาลเทศะ ไม่ก้าวร้าวทั้งโดยวาจาและท่าทาง แต่ในเวลาเดียวกันยังคงมีความมั่นใจในตนเอง เป็นผู้มีการวางตนเหมาะสมตามวัฒนธรรมไทย
6. ความสะอาด หมายถึง การส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้รักษาดิน ที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อมให้ถูกสุขลักษณะ และฝึกฝนจิตใจมิให้ขุ่นมัวแจ่มใสอยู่เสมอ
7. ความสามัคคี หมายถึง การรู้บทบาทและหน้าที่ของตนทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตามที่ดีรวมพลังช่วยเหลือเกื้อกูลกันเพื่อให้งานสำเร็จ โดยไม่เกิดการทะเลาะวิวาท
8. ความมีน้ำใจ หมายถึง การอาสาช่วยเหลือสังคม รู้จักแบ่งปันเสียดสละความสุขส่วนตนเพื่อทำประโยชน์แก่ผู้อื่น เห็นใจผู้ที่มีความเดือดร้อน ร่วมสร้างสรรค์สิ่งดีงามให้เกิดขึ้นในชุมชน

นโยบายและหลักการที่ใช้ในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อปลูกฝังจริยธรรม

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 – แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายจิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรมมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

แผนพัฒนาคนและสังคมในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559)

แผนพัฒนาคนและสังคมในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559) ได้กำหนดจุดมุ่งหมายในการพัฒนาทางด้านจิตใจเพื่อนำไปสู่ผลในการปฏิบัติอย่างแท้จริงโดยมุ่งให้คนได้รับการพัฒนาอย่างครบถ้วน 3 ด้าน ได้แก่

1. พัฒนาให้คนเก่งที่มีปัญญาใฝ่รู้รู้จักคิดมีเหตุผลขั้นขั้นแข็งรู้จักพึ่งตนเองและมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อส่วนรวม
2. พัฒนาให้เป็นคนดีมีเมตตา กรุณา กตัญญู รู้คุณ สามัคคี ซื่อสัตย์ สุจริต ละเว้นอบายมุข มีระเบียบวินัย ธรรมะ และมีความเป็นประชาธิปไตย
3. พัฒนาให้เป็นคนที่มีเหตุผล มีสมาธิ สงบ เยือกเย็น แจ่มใส ร่าเริง พอใจในสิ่งที่มีและยินดีในสิ่งที่ทำ

แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ.2552-2559)

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2553, 112) มีแผนพัฒนาตามแนวนโยบายที่ 1.2 คือ ปลุกฝังและเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม มีจิตสำนึก และมีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย มีระเบียบวินัย มีจิตสาธารณะ คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และรังเกียจการทุจริตต่อต้านการซื้อสิทธิ์ขายเสียง

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ

กระทรวงศึกษาธิการ ได้ออกประกาศเรื่องนโยบายการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ของนักเรียน นักศึกษา ในสถานศึกษา เพื่อให้สอดคล้องตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 73 ที่บัญญัติไว้ว่า “รัฐให้ความอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนา และศาสนาอื่น ส่งเสริมความเข้าใจอันดีและความสมานฉันท์ระหว่างศาสนิกชนของทุกศาสนา รวมทั้งสนับสนุนการนำหลักธรรมของศาสนา มาใช้เพื่อเสริมสร้างคุณธรรม และพัฒนาคุณภาพชีวิต” และมาตรา 81 ที่บัญญัติว่า “รัฐต้องจัดการศึกษาอบรม และสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้ คู่คุณธรรม...” และสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 ได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาไว้ว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรม ในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” (มาตรา 6) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559) ได้มุ่งเน้นการพัฒนาคนเป็นสำคัญ

จากความสำคัญดังกล่าวกระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดนโยบายและแนวการดำเนินการ เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนนักศึกษาในสถานศึกษาเพื่อให้หน่วยงานในสังกัด กระทรวงศึกษาธิการทุกแห่งนำไปปฏิบัติ ดังนี้

1. ให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมให้นักเรียนนักศึกษาในสังกัดสวดมนต์ไหว้พระและหรือ ปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนาที่นับถือในวันสุคติดาห์ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการสวดมนต์ไหว้พระของนักเรียน พ.ศ.2503 ลงวันที่ 29 เมษายน 2503 อย่างจริงจังและต่อเนื่อง ตลอดปีการศึกษา
2. ให้สถานศึกษาสับสนุนและดำเนินการให้บุคลากรทางศาสนาได้เข้าไปสอนและ อบรมนักเรียนนักศึกษาในสถานศึกษาอย่างจริงจังโดยประสานการดำเนินการกับหน่วยงานองค์กร ที่เกี่ยวข้องรวมทั้งให้มีการพัฒนากองเขตชูเกียรติคุณและบุคลากรทางการศึกษานักเรียน นักศึกษาอย่างต่อเนื่อง
3. สนับสนุนให้นักเรียนนักศึกษาในสังกัดศึกษาและเข้าสอบธรรมศึกษาโดยจัดให้มีการเรียนการสอนธรรมศึกษาในสถานศึกษาหรือที่เห็นสมควรทั้งนี้โดยไม่กระทบการเรียนการสอน ตามปกติ
4. ให้สถานศึกษาร่วมกับหน่วยงานองค์กรเอกชนจัดฝึกอบรมนักเรียนนักศึกษาทุกคน โดยการเข้าค่ายเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเป็นเวลา 2-3วัน ปีละ 1 ครั้ง เป็นอย่างน้อย
5. ให้มีการจัดโครงการหรือกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนนักศึกษา ในรูปแบบที่หลากหลายโดยให้ทุกส่วนในสถานศึกษาและชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการ
6. ระดมสรรพกำลังในการสนับสนุนเผยแพร่และประชาสัมพันธ์กิจกรรมพัฒนา คุณธรรมจริยธรรมในรูปแบบต่างๆ
7. ทั้งนี้ให้ผู้บริหารสถานศึกษาทุกระดับสนับสนุนและส่งเสริมการดำเนินการ ตามนโยบายดังกล่าวนี้อย่างจริงจังและต่อเนื่อง

แนวการดำเนินการ

1. จัดให้นักเรียนนักศึกษาทุกคนในสถานศึกษาได้ปฏิบัติกิจกรรมสวดมนต์ไหว้พระ และหรือการปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนาที่นับถือรวมทั้งได้รับการอบรมเพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมจากบุคลากรทางศาสนาหรือผู้ทรงคุณวุฒิอาทิตย์ละ 1 ครั้งเป็นอย่างน้อยโดยให้สถานศึกษา พิจารณาดำเนินการจัดอย่างเหมาะสมต่อเนื่องตลอดปีการศึกษากิจกรรมที่ควรจัดเพิ่มเติมจาก การสวดมนต์ไหว้พระหรือการปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนาที่นับถือตามปกติ เช่น การสวดมนต์ ทำนองสรภัญญะการสวด/ประพาสมารยาทไทยบรรยายธรรมการปฏิบัติศาสนพิธีแต่ละประเภท การเล่านิทานธรรมะโดยนักเรียนนักศึกษา เป็นต้น

2. อาราธนา/เชิญบุคลากรทางศาสนาเช่นพระสงฆ์ผู้สอนศาสนาอื่นๆ ได้เข้าไปสอนวิชาพุทธศาสนาธรรมศึกษาและวิชาการทางศาสนาที่เกี่ยวข้องโดยประสานกับผู้นำทางศาสนาในท้องถิ่นหน่วยงานองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้องร่วมดำเนินการโดยสถานศึกษาอำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ เช่น พาหนะรับ-ส่ง (ถ้ามี)

3. สนับสนุนและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ได้รับการพัฒนาทุกด้านโดยการฝึกอบรมสัมมนาศึกษาต่อดูงานฯ รวมทั้งการยกย่องเชิดชูเกียรติครูต้นแบบด้านการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเพื่อให้การปฏิบัติงานด้านนี้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

4. สนับสนุนและประสานให้พระสงฆ์เข้าไปสอนธรรมศึกษาในสถานศึกษาหรือในสถานที่ที่เหมาะสมพร้อมทั้งส่งนักเรียนเข้าสอบในระบบการศึกษาธรรมศึกษาโดยให้หน่วยงานระดับกรมประสานเพื่อให้มีการเทียบโอนผลการเรียนและนำผลการเรียนไปประกอบการพิจารณารับเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา

5. ร่วมกับคณะสงฆ์บุคลากรทางการศึกษาหน่วยงานและองค์กรเอกชนจัดและสนับสนุนการจัดการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมโดยการเข้าค่ายพุทธบุตร 2-3 วัน ส่วนกิจกรรมที่เป็นเนื้อหาการฝึกอบรมให้เน้นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักธรรมทางศาสนาไปใช้ เช่น การแสดงตนเป็นพุทธศาสนิกชน ความกตัญญูคุณเวทีย อธิปไตย 4 เป็นต้น

6. จัดกิจกรรมทั้งในและนอกสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น การใช้เพลงหรือบทอาขยานที่เกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมเป็นเครื่องมือในการให้เกิดการซึมซับค่านิยมทางคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียนนักศึกษาการส่งเสริมให้ครูนักเรียนนักศึกษาจัดตั้งชมรมเกี่ยวกับศาสนาและคุณธรรมจริยธรรมโดยให้นักเรียนนักศึกษาร่วมกันจัดทำโครงการของชมรม และถือว่าการดำเนินการดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมการเรียนการสอนตามปกติการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาให้มีบรรยากาศเหมาะสมแก่การปลูกฝังและเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม จัดกิจกรรมทางศาสนา กิจกรรมการปลูกฝังกระแสและค่านิยมที่ดีทางคุณธรรมจริยธรรมการมอบสัญลักษณ์บ่งบอกถึงการยกย่องด้านคุณธรรมจริยธรรมแก่หน่วยงานสถานศึกษาองค์กรและบุคลากรประเภทต่างๆ การรวบรวมแนวปฏิบัติที่ดีและถูกต้องตามหลักจริยธรรมเผยแพร่กิจกรรมการศึกษาความรู้ทางศาสนาและคุณธรรมจริยธรรมด้วยตนเองและการผลิตสื่ออุปกรณ์การศึกษาโดยนำตัวแบบที่มีความรู้ความสามารถเป็นผู้นำเสนอข้อมูล ทั้งนี้การจัดกิจกรรมทุกชนิดให้ตั้งอยู่บนพื้นฐานแนวคิดวิธีการการดำเนินการที่สอดคล้องกับแนวการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553

7. เชิญชวนและประสานกับหน่วยงานในระดับสูงและระดับท้องถิ่นองค์กรศาสนา องค์กรเอกชน ฯลฯ เพื่อสนับสนุนกิจกรรมรวมทั้งประชาสัมพันธ์กิจกรรมการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของสถานศึกษาในรูปแบบต่างๆ อย่างต่อเนื่อง

จากนโยบายและหลักการที่โรงเรียนใช้ในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อปลูกฝัง จริยธรรมนักเรียนจะเห็นได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียนตาม แนวความคิดดังกล่าวเพื่อให้นักเรียนได้มีคุณธรรมจริยธรรมตามกำหนด

ข้อมูลทั่วไปของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13

บริบทที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการศึกษา

การศึกษาเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการศึกษาของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 เพื่อประกอบการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยขอนำเสนอ เฉพาะประเด็นที่มีความเกี่ยวข้องซึ่งมี ดังนี้

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 ประกอบด้วย จังหวัดตรังและกระบี่ โดยมีโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา จำนวน 44 โรงเรียน แบ่งเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก (นักเรียน 1-499 คน) จำนวน 14 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลาง (นักเรียน 500-1,499 คน) จำนวน 18 โรงเรียน โรงเรียน ขนาดใหญ่ (นักเรียน 1,500-2,499 คน) จำนวน 8 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ (นักเรียน 2,500 คนขึ้นไป) จำนวน 4 โรงเรียนดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 รายชื่อสถานศึกษาจำแนกตามขนาดของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13

ขนาดโรงเรียน	ชื่อโรงเรียน
ขนาดเล็ก	โรงเรียนตันตาราชประชาอุทิศ
	โรงเรียนคลองยางประชานุสรณ์
	โรงเรียนคลองหินพิทยาคม
	โรงเรียนหนองทะเลวิทยา
	โรงเรียนเขาหินประชาชนกุล
	โรงเรียนน้ำผุด
	โรงเรียนวิเชียรมาตุ 2
	โรงเรียนวิเชียรมาตุ 3
	โรงเรียนตรังรังสฤษฎ์
	โรงเรียนนาโยงวิทยาคม
	โรงเรียนห้วยนางราษฎร์บำรุง
	โรงเรียนลำภูราเรืองวิทย์
	โรงเรียนในเดาพิทยาคม
	โรงเรียนบางคีวิทยาคม
ขนาดกลาง	โรงเรียนคลองพนสฤษฎ์พิทยา
	โรงเรียนสินปุนคุณวิทย์
	โรงเรียนลำทับประชานุเคราะห์
	โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย กระบี่
	โรงเรียนปลายพระยาวิทยาคม
	โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ตรัง
	โรงเรียนทุ่งหนองแห้งประชาสรรค์
	โรงเรียนปะเหลียนผดุงศิษย์
	โรงเรียนคันธารพิทยาคาร
	โรงเรียนทุ่งยาวผดุงศิษย์
	โรงเรียนสวัสดิ์รัตนากิมุข
	โรงเรียนหาดสำราญวิทยาคม

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ขนาดโรงเรียน	ชื่อโรงเรียน
ขนาดใหญ่	โรงเรียนกันตังรัชฎาศึกษา
	โรงเรียนลีเกาประชาคงวิทย์
	โรงเรียนสามัคคีศึกษา
	โรงเรียนวังวิเศษ
	โรงเรียนรษฎานุประดิษฐ์อนุสรณ์
	โรงเรียนรษฎา
	โรงเรียนคลองท่อมราษฎร์รังสรรค์
	โรงเรียนพนมเบญจา
	โรงเรียนอ่าวลึกประชาสรรค์
	โรงเรียนเมืองกระบี่
ขนาดใหญ่พิเศษ	โรงเรียนเหนือคลองประชาบำรุง
	โรงเรียนสภาราชินี 2
	โรงเรียนย่านตาขาวรัฐชนูปถัมภ์
	โรงเรียนกันตังพิทยากร
	โรงเรียนอำมาตย์พานิชนุกูล
	โรงเรียนวิเชียรมาตุ
	โรงเรียนสภาราชินี จังหวัดตรัง
	โรงเรียนห้วยยอด

ที่มา: กลุ่มบริหารงานบุคคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 (2558)

มีจำนวนนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 ทั้งสิ้น 44,541 คน แบ่งเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 24,162 คน และนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 20,379 คน จำนวนผู้บริหาร 44 คน และรองผู้บริหาร 176 คน

บทบาทหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 มีทิศทางและนโยบายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ดังนี้

วิสัยทัศน์ (Vision)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 เป็นผู้นำในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศบนพื้นฐานของความเป็นไทยสู่มาตรฐานสากล

พันธกิจ (Mission)

1. พัฒนาส่งเสริมและสนับสนุนประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. ส่งเสริมสนับสนุนให้โรงเรียนจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพนักเรียนมีความรู้มีคุณธรรมมีจริยธรรมและเป็นคนดีของสังคม
3. พัฒนาส่งเสริมและสนับสนุนระบบบริหารจัดการการศึกษาแบบมีส่วนร่วมจากภาคีเครือข่ายด้วยมาตรฐานการปฏิบัติงานที่ดี

เป้าประสงค์ (Goals)

1. ผู้เรียนทุกคนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ
2. ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับโอกาสในการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างมีคุณภาพทั่วถึงและเสมอภาค
3. ครูจัดการศึกษาเต็มศักยภาพให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
4. สถานศึกษามีระบบการประกันคุณภาพภายในที่เข้มแข็งและได้รับการรับรองการประเมินภายนอก
5. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 และสถานศึกษามีระบบการกำกับติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

กลยุทธ์

จากวิสัยทัศน์พันธกิจเป้าประสงค์สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดกลยุทธ์ปีงบประมาณ พ.ศ.2556 จำนวน 6 กลยุทธ์ ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับตามหลักสูตรและส่งเสริมความสามารถด้านเทคโนโลยี เพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ (Raising the bar)

กลยุทธ์ที่ 2 ปลุกฝังคุณธรรมความสำนึกในความเป็นชาติไทยและวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (Moral and Ethics)

กลยุทธ์ที่ 3 ขยายโอกาสทางการศึกษาให้ทั่วถึงและลดความเหลื่อมล้ำผู้เรียนได้รับโอกาสในการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ (Filling the gap)

กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ (Teacher Enhancement)

กลยุทธ์ที่ 5 พัฒนาการบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล เน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษา (Good Governance)

กลยุทธ์ที่ 6 ส่งเสริมการศึกษาเพื่อพัฒนาสันติสุข (Education for Peace and Harmony) ในเขตพัฒนาการศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้

จุดเน้นการดำเนินงาน

จุดเน้นด้านผู้เรียนนักเรียนมีสมรรถนะสู่มาตรฐานสากลนักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรม รักสามัคคีปรองดองสมานฉันท์รักษาวัฒนธรรมขนานพันปีของภาคใต้และวิถีชีวิตของชุมชนท้องถิ่นทางสังคมที่เหมาะสม

จุดเน้นด้านครูและบุคลากรทางการศึกษาครูได้รับการพัฒนาองค์ความรู้และสมรรถนะผ่านการปฏิบัติจริงและการช่วยเหลืออย่างต่อเนื่องพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มที่มีความจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วนครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เป็นมืออาชีพมีผลงานเชิงประจักษ์ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติอย่างเหมาะสมองค์กรและคณะบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดเตรียมและจัดสรรครุภัณฑ์และดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องให้ครูและผู้บริหารสถานศึกษาบรรจุใหม่/ย้ายไปบรรจุมีความสามารถสอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียนชุมชนและสังคมครูและบุคลากรทางการศึกษาสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยจัดให้มีชุมชนแห่งการเรียนรู้ทั้งในโรงเรียนเดียวกันระหว่างโรงเรียนหรือโดยความร่วมมือสร้างเครือข่ายตามความเหมาะสม

จุดเน้นด้านการบริหารจัดการสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบริหารจัดการโดยมุ่งผลสัมฤทธิ์เน้นการกระจายอำนาจการมีส่วนร่วมและมีความรับผิดชอบต่อผลการดำเนินงานสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐาน

การปฏิบัติภารกิจหน้าที่ดังกล่าวจะบรรลุผลสำเร็จได้จะต้องมีระบบการวางแผนการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ เพื่อสนับสนุนส่งเสริมพัฒนาเป็นจุดเชื่อมประสานการปฏิบัติงานของหน่วยงานสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการจังหวัดโดยกำหนดแนวทางการดำเนินงานให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล นโยบายกระทรวงศึกษาธิการและนโยบายของจังหวัด รวมทั้งสภาพปัญหาความต้องการพัฒนาการศึกษาในจังหวัดภายใต้โครงสร้างการบริหารงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ประพันธ์ สุปินดา (2555) ได้ศึกษาเรื่องกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมจริยศึกษาของโรงเรียนพุทธโสภณจังหวัดเชิงใหม่ ผลการศึกษาพบว่าโรงเรียนได้ให้ความสำคัญต่อบทบาทในการให้ครูเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียนการเรียนการสอนทุกวิชาให้มีการสอดแทรกกิจกรรม มีการจัดโรงเรียนให้มีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการปลูกฝังจริยธรรม มีการจัดกิจกรรมสนับสนุนการเรียนการสอนเช่นการนั่งสมาธิการรักษาความสะอาดการอบรมจริยธรรมที่วัดและการทำกิจกรรมหน้าเสาธงอันเป็นแนวทางในการพัฒนาจริยธรรมให้แก่ผู้เรียนในโรงเรียน ความสำคัญของการปฏิบัติธรรมและด้านการตระหนักในคุณค่าและศรัทธาในพระพุทธศาสนา

ไชยพร เรืองแท้ (2556) ได้ศึกษาบทบาทของสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้แก่นักเรียน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านมีความคิดเห็นในระดับมาก และเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นโดยจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่และประสบการณ์ต่างกัน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุนทร บุญสงค์ (2556) ได้ศึกษาและเปรียบเทียบบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนอนุบาลทริภุชเวศวรร อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี พบว่าบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นโดยจำแนกตามตำแหน่งโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านความกรุณาเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละเพื่อส่วนรวม และด้านความซื่อสัตย์ไม่แตกต่างกัน

อารดา มั่นทน (2556) ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารมีบทบาทส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนในโรงเรียนทั้ง 8 ด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านความซื่อสัตย์พบว่าการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในการส่งเสริมคุณธรรมของนักเรียนในโรงเรียนจำแนกตามเพศและประสบการณ์การทำงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อจำแนกตามอายุที่ต่างกันและระดับการศึกษาที่ต่างกันมีบทบาทในการส่งเสริมคุณธรรมของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนไม่แตกต่างกัน

งานวิจัยต่างประเทศ

Enciso (2003) ได้ศึกษาถึงการตระหนักถึงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียนตามความเห็นของนักเรียนครูและผู้บริหารพบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารที่ว่าครูคือตัวจักรสำคัญ

ในการดำเนินงานนโยบายด้านวินัยของนักเรียนให้สำเร็จซึ่งขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการจัดชั้นเรียน ส่วนครูผู้สอนจะมองในแง่ของการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายไม่ว่าจะเป็นครูหรือผู้บริหารต่างก็มีส่วนร่วมในการป้องกันพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนและส่งเสริมความมีวินัยของนักเรียน ส่วนนักเรียนนั้นเชื่อว่าผู้ปกครองมีส่วนสำคัญที่สุดในการดูแลบุตรหลานด้านระเบียบวินัย

Lanier (2004) ได้ทำการวิจัยเรื่องการยกระดับในเรื่องจริยธรรมและพัฒนาความคิดรวบยอดในเด็กหนึ่งกลุ่มชาวชนบท เพื่อศึกษาผลของการจัดการศึกษาสำหรับพัฒนาจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนชนบท เด็กนักเรียนในชนบทได้รับการอบรมให้คิดและปฏิบัติตามต่อๆ กันมา ซึ่งอาจเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาสังคมในยุคใหม่ การทดลองได้แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มให้ได้รับการฝึกการ และจัดประสบการณ์ และอีกกลุ่มเป็นนักเรียนที่ประกอบด้วยนักเรียนตั้งแต่โรงเรียนระดับกลางจนถึงระดับสูง ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

Royal (2004) ได้ศึกษาปัญหาวินัยนักเรียนที่ส่งผลต่อการพักการเรียนในโรงเรียน ผลการศึกษาพบว่าข้อมูลที่ช่วยสนับสนุนความแตกต่างในประเภทของการประพฤติผิดวินัยซึ่งส่งผลต่อการสั่งพักการเรียนสำหรับนักเรียนชายและนักเรียนหญิงต่างกันการสั่งพักการเรียนนักเรียนชายเกิดขึ้นบ่อยกว่านักเรียนหญิงสามเท่า ทั้งนี้ผู้บริหารจะต้องมีนโยบายในการระบุงการปฏิบัติหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพที่จะลดปัญหาการประพฤติผิดวินัยของนักเรียนลงได้และจะสามารถช่วยพัฒนาให้บรรลุดุศัลยภาพทางวิชาการได้อย่างเต็มที่นอกจากนั้นยังพบว่าตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับความมีวินัยในตนเองของนักเรียนนั้น ได้แก่ รูปแบบการจัดกิจกรรมในโรงเรียนเพศผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฐานะทางเศรษฐกิจระดับการศึกษาอาชีพที่อยู่อาศัยและลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของบิดา มารดาความอบอุ่นของครอบครัว

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งงานวิจัยในประเทศและงานวิจัยต่างประเทศทำให้สรุปได้ว่าบุคคลจะมีคุณธรรมได้นั้นขึ้นอยู่กับปลูกฝังการอบรมสั่งสอนซึ่งวัยที่สามารถปลูกฝังและอบรมสั่งสอนในด้านคุณธรรมควรจะเป็นการปลูกฝังตั้งแต่ในวัยเด็กจะทำให้บุคคลนั้นมีคุณธรรมจริยธรรมสามารถดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณภาพนอกจากนั้นผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทและหน้าที่สำคัญในการพัฒนาส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมโดยเต็มศักยภาพของผู้เรียน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 รายละเอียดและขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. ตัวแปรที่ศึกษา
3. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครูที่กำลังปฏิบัติงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 จำนวน 2,256 คน จำแนกเป็นหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 352 คน และครูผู้สอน จำนวน 1,904 คน (กลุ่มบริหารงานบุคคลสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13, 2558)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และครูผู้สอนที่กำลังปฏิบัติงานในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, 607-610) ที่ระดับความคลาดเคลื่อน 0.05 ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 327 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามตำแหน่งหน้าที่ของข้าราชการครูดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ของข้าราชการครู

ตำแหน่งหน้าที่	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้	352	51
ครูผู้สอน	1,904	276
รวม	2,256	327

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น ได้แก่

- 1.1 ตำแหน่งหน้าที่ของข้าราชการครู ได้แก่
 - 1.1.1 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้
 - 1.1.2 ครูผู้สอน
- 1.2 ประสบการณ์การทำงานในสถานศึกษา ได้แก่
 - 1.2.1 น้อยกว่า 5 ปี
 - 1.2.2 5-10 ปี
 - 1.2.3 มากกว่า 10 ปี

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริม
คุณธรรมให้กับนักเรียนศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13

- 2.1 ด้านความขยัน
- 2.2 ด้านความประหยัด
- 2.3 ด้านความซื่อสัตย์
- 2.4 ด้านความมีวินัย
- 2.5 ด้านความสุภาพ
- 2.6 ด้านความสะอาด
- 2.7 ด้านความสามัคคี
- 2.8 ด้านความมีน้ำใจ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 1 ชุด สำหรับ
สอบถามความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการบริหารคุณธรรมพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 ซึ่งข้อคำถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยใช้เกณฑ์การให้น้ำหนัก ดังนี้

คะแนน 1 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ในการสร้างเครื่องมือสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวกับคุณธรรมพื้นฐาน
2. ศึกษาค้นคว้าเอกสารงานวิจัยเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน
3. เขียนข้อคำถามผู้วิจัยได้จัดข้อคำถามเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษา
ในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13
โดยสอบถามความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการดำเนินการบริหารคุณธรรมในโรงเรียนเพื่อให้
นักเรียนได้มีพฤติกรรมที่ต้องการ ได้แก่ ความซื่อสัตย์สุจริต ความขยันหมั่นเพียร ความรับผิดชอบ
ความสามัคคีและความมีน้ำใจ

4. นำแบบสอบถามไปตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่า IOC (Item-Objective Congruence Index) ซึ่งมีค่าระหว่าง 0.60 - 1.00 โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน

5. นำแบบสอบถามไปปรับปรุงตามคำแนะนำโดยปรับปรุงด้านภาษาและเนื้อหาให้สอดคล้องกับจุดประสงค์และหลักการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

6. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วทำการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด (Try Out) เพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ

7. หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ .92

8. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) และมีความสมบูรณ์ ไปใช้ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจะต้องดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ขอนหนังสือจาก บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ส่งแบบสอบถาม จำนวน 327 ฉบับ ถึงผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม ปรากฏว่าได้รับคืน 327 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจะพิจารณาแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ของการตอบนำไปวิเคราะห์ข้อมูล และทดสอบหาค่าสถิติโดยทำการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนตัวที่เป็นสถานภาพทั่วไปของบุคลากรวิเคราะห์โดยหาค่าความถี่และค่าร้อยละ

2. วิเคราะห์ความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 โดยใช้วิธีหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนดังต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ที่ใช้การทดสอบค่าที (t-test) และประสิทธิภาพการทำงานในสถานศึกษาของบุคลากรใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way Analysis of Variance) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญจะทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe')

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องหรือ IOC (Item Objective Congruence Index)
2. การหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach)

สถิติพื้นฐาน

1. ค่าร้อยละ
2. ค่าเฉลี่ย
3. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

1. การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวอย่างโดยจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ที่ใช้การทดสอบค่าที (t-test)
2. การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวอย่างโดยจำแนกตามประสิทธิภาพการทำงานใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way Analysis of Variance) และในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทำการทดสอบเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe')

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูลตรงกันผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
df	แทน	ระดับชั้นแบ่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
SS	แทน	ค่าผลรวมกำลังสองของคะแนน (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยผลรวมกำลังสองของคะแนน (Mean of Squares)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F-distribution
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t-distribution
p	แทน	ค่าความน่าจะเป็นของการมีนัยสำคัญทางสถิติ
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 ใน 8 ด้าน ได้แก่ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความซื่อสัตย์ โดยการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ของครู

ตอนที่ 4 วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 จำแนกตามประสบการณ์การทำงานในสถานศึกษาของข้าราชการครู

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 ด้วยค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละปรากฏดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา

สถานภาพ	จำนวน (n = 327)	ร้อยละ
1. ตำแหน่งหน้าที่ของครู		
1.1 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้	51	15.60
1.2 ครูผู้สอน	276	84.40
รวม	327	100.00
2. ประสบการณ์การทำงานในสถานศึกษา		
2.1 น้อยกว่า 5 ปี	99	30.28
2.2 5-10 ปี	123	37.61
2.3 มากกว่า 10 ปี	105	32.11
รวม	327	100.00

จากตารางที่ 4 พบว่าเมื่อจำแนกกลุ่มตัวอย่างตามตำแหน่งหน้าที่ของครู มีจำนวนหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 51 คน คิดเป็นร้อยละ 15.60 และครูผู้สอน จำนวน 276 คน คิดเป็นร้อยละ 84.40 เมื่อจำแนกกลุ่มตัวอย่างตามประสบการณ์การทำงานในสถานศึกษา มีจำนวนผู้ที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 30.28 ผู้ที่มีประสบการณ์ 5-10 ปี จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 37.61 และผู้ที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 32.11

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 13 ใน 8 ด้าน ได้แก่ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความซื่อสัตย์ โดยการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานผลปรากฏดังตารางที่ 5-13

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษา ในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13

ความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษา ในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียน	n = 327		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านความขยัน	3.47	.76	ปานกลาง
2. ด้านความประหยัด	3.45	.49	ปานกลาง
3. ด้านความซื่อสัตย์	3.49	.58	ปานกลาง
4. ด้านความมีวินัย	3.49	.72	ปานกลาง
5. ด้านความสุภาพ	3.46	.68	ปานกลาง
6. ด้านความสะอาด	3.38	.63	ปานกลาง
7. ด้านความสามัคคี	3.47	.55	ปานกลาง
8. ด้านความมีน้ำใจ	3.46	.67	ปานกลาง
รวม	3.46	.61	ปานกลาง

จากตารางที่ 5 พบว่าความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.46) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากัน 2 ด้าน คือ ด้านความซื่อสัตย์และด้านความมีวินัย ($\bar{X}$ = 3.49) รองลงมา คือ ด้านความขยันและด้านความสามัคคี ($\bar{X}$ = 3.47) ด้านความสุภาพและด้านความมีน้ำใจ ($\bar{X}$ = 3.46) ด้านความประหยัด ($\bar{X}$ = 3.45) ตามลำดับ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านความสะอาด ($\bar{X}$ = 3.38)

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษา ในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 ด้านความซื่อ

ด้านความซื่อ	n = 327		แปลผล
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนตั้งใจในการทำงานอย่างสม่ำเสมอ	3.44	.84	ปานกลาง
2. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนได้ปรับปรุงและพัฒนาการทำงานของตนเองอยู่เสมอ	3.47	.84	ปานกลาง
3. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนกล้าเผชิญอุปสรรคและแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในการทำงาน	3.24	.88	ปานกลาง
4. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนช่วยเหลือกิจกรรมที่สถานศึกษาจัดขึ้น	3.66	.82	มาก
5. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนปรับปรุงและพัฒนากระบวนการในการทำงานอย่างต่อเนื่อง	3.54	.84	มาก
รวม	3.47	.76	ปานกลาง

จากตารางที่ 6 พบว่าความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 ด้านความซื่อ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.47) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนช่วยเหลือกิจกรรมที่สถานศึกษาจัดขึ้น ($\bar{X}$ = 3.66) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนปรับปรุงและพัฒนากระบวนการในการทำงานอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}$ = 3.54) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนได้ปรับปรุงและพัฒนาการทำงานของตนเองอยู่เสมอ ($\bar{X}$ = 3.47) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนตั้งใจในการทำงานอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X}$ = 3.44) ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนกล้าเผชิญอุปสรรคและแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในการทำงาน ($\bar{X}$ = 3.24)

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษา ในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 ด้านความประหยัด

ด้านความประหยัด	n = 327		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนมีความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย	3.43	.68	ปานกลาง
2. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจแบบพอเพียง	3.26	.73	ปานกลาง
3. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนมีการคิดวิเคราะห์ก่อนตัดสินใจเลือกซื้อสิ่งต่างๆ	3.82	.60	มาก
4. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักการอดออมและใช้จ่ายทรัพย์สินตามความจำเป็น	3.42	.49	ปานกลาง
5. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนได้มีการแลกเปลี่ยนของแทนการซื้อใหม่	3.32	.47	ปานกลาง
รวม	3.45	.49	ปานกลาง

จากตารางที่ 7 พบว่าความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 ด้านความประหยัด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}= 3.45$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนมีการคิดวิเคราะห์ก่อนตัดสินใจเลือกซื้อสิ่งต่างๆ ($\bar{X}= 3.82$) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนมีความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย ($\bar{X}= 3.43$) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักการอดออมและใช้จ่ายทรัพย์สินตามความจำเป็น ($\bar{X}= 3.42$) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนได้มีการแลกเปลี่ยนของแทนการซื้อใหม่ ($\bar{X}= 3.32$) ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจแบบพอเพียง

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษา ในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 ด้านความซื่อสัตย์

ด้านความซื่อสัตย์	n = 327		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนรักและเคารพในตนเอง	3.47	.84	ปานกลาง
2. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนมีความตระหนักในสิทธิและหน้าที่ของตน	3.40	.61	ปานกลาง
3. ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นแบบอย่างในการเป็นบุคคลที่มีความซื่อสัตย์	3.43	.68	ปานกลาง
4. ผู้บริหารสถานศึกษาได้ส่งเสริมให้นักเรียนได้ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องความซื่อสัตย์	3.46	.50	ปานกลาง
5. ผู้บริหารสถานศึกษาได้ส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์	3.67	.81	มาก
รวม	3.49	.58	ปานกลาง

จากตารางที่ 8 พบว่าความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 ด้านความซื่อสัตย์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.49) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาได้ส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ ($\bar{X}$ = 3.67) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนรักและเคารพในตนเอง ($\bar{X}$ = 3.47) ผู้บริหารสถานศึกษาได้ส่งเสริมให้นักเรียนได้ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องความซื่อสัตย์ ($\bar{X}$ = 3.46) ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นแบบอย่างในการเป็นบุคคลที่มีความซื่อสัตย์ ($\bar{X}$ = 3.43) ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนมีความตระหนักในสิทธิและหน้าที่ของตน

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษา ในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 ด้านความมีวินัย

ด้านความมีวินัย	n = 327		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและกำกับติดตามให้นักเรียนปฏิบัติตามระเบียบวินัยของทางโรงเรียนอย่างเคร่งครัด	3.26	.57	ปานกลาง
2. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนมีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการเป็นคนมีระเบียบวินัยอย่างสม่ำเสมอ	3.55	.83	มาก
3. ผู้บริหารสถานศึกษาประสานงานกับหน่วยงานอื่นเพื่อร่วมมือกันในการส่งเสริมวินัยนักเรียน	3.42	.95	ปานกลาง
4. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตามกฎกติกาของสังคมอย่างเคร่งครัด	3.39	.98	ปานกลาง
5. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้จัดกิจกรรมเพื่อประกาศเกียรติคุณนักเรียนที่ปฏิบัติตามระเบียบวินัยของโรงเรียนอยู่เสมอ	3.81	.76	มาก
รวม	3.49	.72	ปานกลาง

จากตารางที่ 9 พบว่าความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 ด้านความมีวินัย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.49) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้จัดกิจกรรมเพื่อประกาศเกียรติคุณนักเรียนที่ปฏิบัติตามระเบียบวินัยของโรงเรียนอยู่เสมอ ($\bar{X}$ = 3.81) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนมีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการเป็นคนมีระเบียบวินัยอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X}$ = 3.55) ผู้บริหารสถานศึกษาประสานงานกับหน่วยงานอื่นเพื่อร่วมมือกันในการส่งเสริมวินัยนักเรียน ($\bar{X}$ = 3.42) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตามกฎกติกาของสังคมอย่างเคร่งครัด ($\bar{X}$ = 3.39) ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและกำกับติดตามให้นักเรียนปฏิบัติตามระเบียบวินัยของทางโรงเรียนอย่างเคร่งครัด ($\bar{X}$ = 3.26)

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 ด้านความสุภาพ

ด้านความสุภาพ	n = 327		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนมีมารยาทตามแบบวัฒนธรรมไทยอย่างต่อเนื่อง	3.73	.87	มาก
2. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้มีความอ่อนน้อมถ่อมตนตามสถานการณ์และโอกาสอย่างสม่ำเสมอ	3.43	.68	ปานกลาง
3. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับการเป็นผู้มีความสุภาพตามแบบวัฒนธรรมไทย	3.25	.87	ปานกลาง
4. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้มีการกำกับติดตามและแก้ปัญหาให้นักเรียนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวอย่างต่อเนื่อง	3.31	.82	ปานกลาง
5. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้จัดกิจกรรมเพื่อประกาศเกียรติคุณนักเรียนที่มีมารยาทดีเด่นตามแบบวัฒนธรรมไทย	3.57	.68	มาก
รวม	3.46	.68	ปานกลาง

จากตารางที่ 10 พบว่าความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 ด้านความสุภาพ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.46) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนมีมารยาทตามแบบวัฒนธรรมไทยอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}$ = 3.73) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้จัดกิจกรรมเพื่อประกาศเกียรติคุณนักเรียนที่มีมารยาทดีเด่นตามแบบวัฒนธรรมไทย ($\bar{X}$ = 3.57) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้มีความอ่อนน้อมถ่อมตนตามสถานการณ์และโอกาสอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X}$ = 3.43) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้มีการกำกับติดตามและแก้ปัญหาให้นักเรียนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}$ = 3.31) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับการเป็นผู้มีความสุภาพตามแบบวัฒนธรรมไทย ($\bar{X}$ = 3.25)

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 ด้านความสะอาด

ด้านความสะอาด	n = 327		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการจัดกิจกรรมให้ความรู้ความเข้าใจในการดูแลสุขภาพกายและใจของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง	3.20	.64	ปานกลาง
2. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนได้ดูแลและรักษาความสะอาดของร่างกายเพื่อบุคลิกภาพที่ดีอยู่เสมอ	3.20	.64	ปานกลาง
3. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมการรักษาความสะอาดของชุมชนอย่างต่อเนื่อง	3.13	.70	ปานกลาง
4. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาจิตใจให้กับนักเรียนอยู่เสมอ	3.63	.81	มาก
5. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมเพื่อประกาศเกียรติคุณนักเรียนที่มีสุขภาพดีเป็นประจำ	3.73	.64	มาก
รวม	3.38	.63	ปานกลาง

จากตารางที่ 11 พบว่าความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 ด้านความสะอาดโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.38) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมเพื่อประกาศเกียรติคุณนักเรียนที่มีสุขภาพดีเป็นประจำ ($\bar{X}$ = 3.73) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาจิตใจให้กับนักเรียนอยู่เสมอ ($\bar{X}$ = 3.63) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการจัดกิจกรรมให้ความรู้ความเข้าใจในการดูแลสุขภาพกายและใจของนักเรียนอย่างต่อเนื่องและผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนได้ดูแลและรักษาความสะอาดของร่างกายเพื่อบุคลิกภาพที่ดีอยู่เสมอ ($\bar{X}$ = 3.20) ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมการรักษาความสะอาดของชุมชนอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}$ = 3.13)

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 ด้านความสามัคคี

ด้านความสามัคคี	n = 327		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนประพฤติตนตามแบบวิถีประชาธิปไตยอย่างสม่ำเสมอ	3.43	.68	ปานกลาง
2. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้มีการพัฒนาศักยภาพของนักเรียนเพื่อเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี	3.80	.91	มาก
3. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้จัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนแสดงพลังสามัคคีเพื่อการทำงานที่มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง	3.25	.66	ปานกลาง
4. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้เหตุผลในการแก้ปัญหาอย่างต่อเนื่อง	3.46	.50	ปานกลาง
5. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความตระหนักในเรื่องความสามัคคีของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง	3.43	.68	ปานกลาง
รวม	3.47	.55	ปานกลาง

จากตารางที่ 12 พบว่า ความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 ด้านความสามัคคี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.47) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้มีการพัฒนาศักยภาพของนักเรียนเพื่อเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ($\bar{X}$ = 3.80) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้เหตุผลในการแก้ปัญหาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}$ = 3.46) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนประพฤติตนตามแบบวิถีประชาธิปไตยอย่างสม่ำเสมอและผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความตระหนักในเรื่องความสามัคคีของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}$ = 3.43) ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้จัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนแสดงพลังสามัคคีเพื่อการทำงานที่มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 ด้านความมีน้ำใจ

ด้านความมีน้ำใจ	n = 327		แปลผล
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความตระหนักในการมีจิตอาสาให้กับนักเรียนอย่างต่อเนื่อง	3.37	.68	ปานกลาง
2. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อประกาศเกียรติคุณนักเรียนที่มีจิตอาสาดีเด่น	3.50	.77	มาก
3. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนเสียสละทรัพยากรส่วนตัวเพื่อสร้างสาธารณะประโยชน์ตามควรแก่ฐานะ	3.65	.94	มาก
4. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนช่วยเหลือเกื้อกูลกันในการดำเนินชีวิตตามสมควรแก่ความรู้ความสามารถ	3.36	.76	ปานกลาง
5. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนได้ร่วมกันแก้ปัญหาและพัฒนาสาธารณสมบัติของชุมชนอย่างต่อเนื่อง			
รวม	3.46	.67	ปานกลาง

จากตารางที่ 13 พบว่า ความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 ด้านความมีน้ำใจ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.46) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนช่วยเหลือเกื้อกูลกันในการดำเนินชีวิตตามสมควรแก่ความรู้ความสามารถ ($\bar{X}$ = 3.65) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อประกาศเกียรติคุณนักเรียนที่มีจิตอาสาดีเด่น ($\bar{X}$ = 3.50) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนเสียสละทรัพยากรส่วนตัวเพื่อสร้างสาธารณะประโยชน์ตามควรแก่ฐานะ ($\bar{X}$ = 3.43) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความตระหนักในการมีจิตอาสาให้กับนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}$ = 3.37) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนได้ร่วมกันแก้ปัญหาและพัฒนาสาธารณสมบัติของชุมชนอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}$ = 3.36)

ตอนที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษา ในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ของครู

ตารางที่ 14 เปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ของครู

ความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียน	หัวหน้ากลุ่มสาระฯ		ครูผู้สอน		t	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านความขยัน	4.40	.16	3.30	.70	22.93	.000*
2. ด้านความประหยัด	4.13	.19	3.32	.43	21.92	.000*
3. ด้านความซื่อสัตย์	4.27	.25	3.34	.50	19.89	.000*
4. ด้านความมีวินัย	4.47	.25	3.31	.63	22.42	.000*
5. ด้านความสุภาพ	4.40	.16	3.28	.59	26.58	.000*
6. ด้านความสะอาด	4.20	.16	3.23	.56	23.80	.000*
7. ด้านความสามัคคี	4.20	.16	3.34	.49	23.02	.000*
8. ด้านความมีน้ำใจ	4.33	.34	3.30	.59	17.24	.000*
รวม	4.30	.08	3.30	.53	29.49	.000*

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 14 พบว่า ความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 4 วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 จำแนกตามประสบการณ์การทำงานในสถานศึกษาของข้าราชการครู

ตารางที่ 15 วิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 จำแนกตามประสบการณ์การทำงานในสถานศึกษาของข้าราชการครู

ความคิดเห็น	แหล่งความแปรปรวน	ss	df	ms	f	p
1. ด้านความขยัน	ระหว่างกลุ่ม	2	157.019	78.510	824.421	.000*
	ภายในกลุ่ม	324	30.855	.095		
	รวม	326	187.874			
2. ด้านความประหยัด	ระหว่างกลุ่ม	2	73.821	36.910	2000.979	.000*
	ภายในกลุ่ม	324	5.977	.018		
	รวม	326	79.797			
3. ด้านความซื่อสัตย์	ระหว่างกลุ่ม	2	100.917	50.458	1898.481	.000*
	ภายในกลุ่ม	324	8.611	.027		
	รวม	326	109.528			
4. ด้านความมีวินัย	ระหว่างกลุ่ม	2	157.197	78.598	1915.967	.000*
	ภายในกลุ่ม	324	13.291	.041		
	รวม	326	170.488			
5. ด้านความสุภาพ	ระหว่างกลุ่ม	2	143.499	71.749	3880.795	.000*
	ภายในกลุ่ม	324	5.990	.018		
	รวม	326	149.489			
6. ด้านความสะอาด	ระหว่างกลุ่ม	2	113.932	56.966	1281.122	.000*
	ภายในกลุ่ม	324	14.407	.044		
	รวม	326	128.339			
7. ด้านความสามัคคี	ระหว่างกลุ่ม	2	92.370	46.185	2271.135	.000*
	ภายในกลุ่ม	324	6.589	.020		
	รวม	326	98.959			

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ความคิดเห็น	แหล่งความแปรปรวน	Df	SS	MS	F	p
8. ด้านความมีน้ำใจ	ระหว่างกลุ่ม	2	128.083	64.042	1044.829	.000*
	ภายในกลุ่ม	324	19.859	.061		
	รวม	326	147.942			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	2	118.374	59.187	12131.316	.000*
	ภายในกลุ่ม	324	1.581	.005		
	รวม	326	119.954			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 15 พบว่า ความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 จำแนกตามประสบการณ์การทำงานในสถานศึกษาของข้าราชการครู โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยใช้เทคนิคการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟรย์ละเอียดดังตารางที่ 16-24

ตารางที่ 16 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 ด้านความขยัน จำแนกตามประสบการณ์การทำงานในสถานศึกษาของข้าราชการครู

ประสบการณ์การทำงาน ในสถานศึกษา	$\bar{X}$	น้อยกว่า 5 ปี	5-10 ปี	มากกว่า 10 ปี
		2.67	3.32	4.40
น้อยกว่า 5 ปี	2.67	-	0.65*	1.73*
5-10 ปี	3.32		-	1.08*
มากกว่า 10 ปี	4.40			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 16 เมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่จากวิธีของเซฟเฟพบว่ากลุ่มประสบการณ์การทำงานในสถานศึกษามีความคิดเห็นในด้านความขยันแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ กลุ่มที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี มีระดับความคิดเห็นมากกว่ากลุ่มที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี และ 5-10 ปี และกลุ่มที่มีประสบการณ์ 5-10 ปี มีระดับความคิดเห็นมากกว่ากลุ่มที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี

ตารางที่ 17 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 ด้านความประหยัด จำแนกตามประสบการณ์การทำงานในสถานศึกษาของข้าราชการครู

ประสบการณ์การทำงาน ในสถานศึกษา	$\bar{X}$	น้อยกว่า 5 ปี	5-10 ปี	มากกว่า 10 ปี
		3.03	3.30	4.13
น้อยกว่า 5 ปี	3.03	-	0.27*	1.10*
5-10 ปี	3.30		-	0.83*
มากกว่า 10 ปี	4.13			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 17 เมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่จากวิธีของเซฟเฟพบว่ากลุ่มประสบการณ์การทำงานในสถานศึกษามีความคิดเห็นในด้านความประหยัด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ กลุ่มที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี มีระดับความคิดเห็นมากกว่ากลุ่มที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี และ 5-10 ปี และกลุ่มที่มีประสบการณ์ 5-10 ปี มีระดับความคิดเห็นมากกว่ากลุ่มที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี

ตารางที่ 18 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริม
คุณธรรมให้กับนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13
ด้านความซื่อสัตย์ จำแนกตามประสบการณ์การทำงานในสถานศึกษาของข้าราชการครู

ประสบการณ์การทำงาน ในสถานศึกษา	$\bar{x}$	น้อยกว่า 5 ปี	5-10 ปี	มากกว่า 10 ปี
		2.92	3.27	4.27
น้อยกว่า 5 ปี	2.92	-	0.35*	1.35*
5-10 ปี	3.27		-	1.00*
มากกว่า 10 ปี	4.27			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 18 เมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่จากวิธีของเชฟเฟพบว่ากลุ่มประสบการณ์
การทำงานในสถานศึกษามีความคิดเห็นในด้านความซื่อสัตย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .05 ได้แก่ กลุ่มที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี มีระดับความคิดเห็นมากกว่ากลุ่มที่มี
ประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี และ 5-10 ปี และกลุ่มที่มีประสบการณ์ 5-10 ปี มีระดับความคิดเห็น
มากกว่ากลุ่มที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี

ตารางที่ 19 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริม
คุณธรรมให้กับนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13
ด้านความมีวินัย จำแนกตามประสบการณ์การทำงานในสถานศึกษาของข้าราชการครู

ประสบการณ์การทำงาน ในสถานศึกษา	$\bar{x}$	น้อยกว่า 5 ปี	5-10 ปี	มากกว่า 10 ปี
		2.80	3.20	4.47
น้อยกว่า 5 ปี	2.80	-	0.40*	1.67*
5-10 ปี	3.20		-	1.27*
มากกว่า 10 ปี	4.47			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 19 เมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่จากวิธีของเซฟเฟพบว่ากลุ่มประสบการณ์การทำงานในสถานศึกษามีความคิดเห็นในด้านความมีวินัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ กลุ่มที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี มีระดับความคิดเห็นมากกว่ากลุ่มที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี และ 5-10 ปี และกลุ่มที่มีประสบการณ์ 5-10 ปี มีระดับความคิดเห็นมากกว่ากลุ่มที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี

ตารางที่ 20 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 ด้านความสุภาพ จำแนกตามประสบการณ์การทำงานในสถานศึกษาของข้าราชการครู

ประสบการณ์การทำงาน ในสถานศึกษา	$\bar{X}$	น้อยกว่า 5 ปี	5-10 ปี	มากกว่า 10 ปี
		2.83	3.15	4.40
น้อยกว่า 5 ปี	2.83	-	0.32*	1.57*
5-10 ปี	3.15		-	1.25*
มากกว่า 10 ปี	4.40			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 20 เมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่จากวิธีของเซฟเฟพบว่ากลุ่มประสบการณ์การทำงานในสถานศึกษามีความคิดเห็นในด้านความสุภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ กลุ่มที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี มีระดับความคิดเห็นมากกว่ากลุ่มที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี และ 5-10 ปี และกลุ่มที่มีประสบการณ์ 5-10 ปี มีระดับความคิดเห็นมากกว่ากลุ่มที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี

ตารางที่ 21 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 ด้านความสะอาด จำแนกตามประสบการณ์การทำงานในสถานศึกษาของข้าราชการครู

ประสบการณ์การทำงาน ในสถานศึกษา	$\bar{x}$	น้อยกว่า 5 ปี	5-10 ปี	มากกว่า 10 ปี
		2.76	3.18	4.20
น้อยกว่า 5 ปี	2.76	-	0.42*	1.44*
5-10 ปี	3.18		-	1.02*
มากกว่า 10 ปี	4.20			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 21 เมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่จากวิธีของเซฟเฟพบว่ากลุ่มประสบการณ์การทำงานในสถานศึกษามีความคิดเห็นในด้านความสะอาดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ กลุ่มที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี มีระดับความคิดเห็นมากกว่ากลุ่มที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี และ 5-10 ปี และกลุ่มที่มีประสบการณ์ 5-10 ปี มีระดับความคิดเห็นมากกว่ากลุ่มที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี

ตารางที่ 22 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 ด้านความสามัคคี จำแนกตามประสบการณ์การทำงานในสถานศึกษาของข้าราชการครู

ประสบการณ์การทำงาน ในสถานศึกษา	$\bar{x}$	น้อยกว่า 5 ปี	5-10 ปี	มากกว่า 10 ปี
		2.88	3.33	4.20
น้อยกว่า 5 ปี	2.88	-	0.45*	1.32*
5-10 ปี	3.33		-	0.87*
มากกว่า 10 ปี	4.20			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 22 เมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่จากวิธีของเซฟเฟพบว่ากลุ่มประสบการณ์การทำงานในสถานศึกษามีความคิดเห็นในด้านความสามัคคี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ กลุ่มที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี มีระดับความคิดเห็นมากกว่ากลุ่มที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี และ 5-10 ปี และกลุ่มที่มีประสบการณ์ 5-10 ปี มีระดับความคิดเห็นมากกว่ากลุ่มที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี

ตารางที่ 23 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 ด้านความมีน้ำใจ จำแนกตามประสบการณ์การทำงานในสถานศึกษาของข้าราชการครู

ประสบการณ์การทำงาน ในสถานศึกษา	$\bar{X}$	น้อยกว่า 5 ปี	5-10 ปี	มากกว่า 10 ปี
		2.80	3.25	4.33
น้อยกว่า 5 ปี	2.80	-	0.45*	1.53*
5-10 ปี	3.25		-	1.08*
มากกว่า 10 ปี	4.33			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 23 เมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่จากวิธีของเซฟเฟพบว่ากลุ่มประสบการณ์การทำงานในสถานศึกษามีความคิดเห็นในด้านความมีน้ำใจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ กลุ่มที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี มีระดับความคิดเห็นมากกว่ากลุ่มที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี และ 5-10 ปี และกลุ่มที่มีประสบการณ์ 5-10 ปี มีระดับความคิดเห็นมากกว่ากลุ่มที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี

ตารางที่ 24 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 โดยภาพรวม จำแนกตามประสบการณ์การทำงานในสถานศึกษาของข้าราชการครู

ประสบการณ์การทำงาน ในสถานศึกษา	$\bar{x}$	น้อยกว่า 5 ปี	5-10 ปี	มากกว่า 10 ปี
		2.84	3.24	4.30
น้อยกว่า 5 ปี	2.84	-	0.40*	1.46*
5-10 ปี	3.24		-	1.06*
มากกว่า 10 ปี	4.30			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 24 เมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่จากวิธีของเชฟเฟพบว่าการเปรียบเทียบความคิดเห็นโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ กลุ่มที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี มีระดับความคิดเห็นมากกว่ากลุ่มที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี และ 5-10 ปี และกลุ่มที่มีประสบการณ์ 5-10 ปี มีระดับความคิดเห็นมากกว่ากลุ่มที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 ในบทนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะในการทำวิจัยดังต่อไปนี้

สรุป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13

สมมติฐานของการวิจัย

ข้าราชการครูที่มีตำแหน่งหน้าที่และประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 แตกต่างกัน

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 จำนวน 44 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 2,256 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 โดยผู้วิจัยได้ทำการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามตำแหน่งหน้าที่ของข้าราชการครู ได้แก่ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และครูผู้สอน จากนั้นทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้เกณฑ์การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.95 จากประชากร จำนวน 2,256 คน ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 327 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานะของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียนใน 8 ด้าน ได้แก่ ด้านความขยัน ด้านความประหยัด ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความมีวินัย ด้านความสุภาพ ด้านความสะอาด ด้านความสามัคคี และด้านความมีน้ำใจ จำนวน 40 ข้อ ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยนำเครื่องมือไปหาความเที่ยงโดยผู้เชี่ยวชาญหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .92 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบสมมติฐาน t-test และความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้ทำการทดสอบเป็นรายคู่โดยวิธีของเซฟเฟ (Scheffe')

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 สรุปผลวิจัยได้ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 13 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านความซื่อสัตย์ และด้านความมีวินัย รองลงมา คือ ด้านความขยัน ด้านความสามัคคี ด้านความสุภาพ ด้านความมีน้ำใจและด้านความประหยัด ตามลำดับ และส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านความสะอาด

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่พบว่าโดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือค่าเฉลี่ย ของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีความคิดเห็นต่อบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียนสูงกว่าค่าเฉลี่ยของครูผู้สอนที่มีความคิดเห็นต่อบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับผู้เรียน จำแนกตามประสบการณ์การทำงานของข้าราชการครูโดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่มีประสบการณ์การทำงาน 5-10 ปี สูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี

และค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปี สูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี และ 5-10 ปี

อภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะกล่าวถึงประเด็นที่ได้ค้นพบจากการศึกษาตามความมุ่งหมายของการวิจัยกรอบแนวคิดและสมมติฐานของการศึกษาวิจัยดังรายละเอียดต่อไปนี้

ความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ด้านความซื่อสัตย์และด้านความมีวินัย รองลงมา ได้แก่ ด้านความขยัน ด้านความสามัคคี ด้านความสุภาพ ด้านความมีน้ำใจ และด้านความประหยัด ตามลำดับ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านความสะอาด จึงเป็นด้านที่ควรได้รับการส่งเสริมเป็นลำดับแรก และเนื่องจากแนวทางการบริหารจัดการการศึกษาในปัจจุบันนอกจากจะมุ่งด้านการส่งเสริมศักยภาพด้านวิชาการแล้วสิ่งที่จะต้องเน้นในสถานศึกษาทุกแห่งคือการส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักเรียนควบคู่ไปกับด้านวิชาการ โดยเน้นให้ผู้เรียนเป็นคนดีคนเก่งและมีความสุขซึ่งเป็นนโยบายที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 และกำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นที่ไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับดังกล่าวอย่างต่อเนื่องซึ่งการพัฒนาคุณธรรมทั้ง 8 ด้าน ดังกล่าว ถือเป็นข้อบังคับที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของประพันธ์ สุปินดา (2555) ได้ศึกษาเรื่องกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมจริยศึกษาของโรงเรียนพุทธโสภณจังหวัดเชิงใหม่ ผลการศึกษาพบว่าโรงเรียนได้ให้ความสำคัญต่อนโยบายในการให้ครูเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียนการเรียนการสอนทุกวิชาให้มีการสอดแทรกจริยธรรมมีการจัดโรงเรียนให้มีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการปลูกฝังจริยธรรมมีการจัดกิจกรรมสนับสนุนการเรียนการสอนและสอดคล้องกับงานวิจัยของไชยพร เรืองแท้ (2556) ได้ศึกษาบทบาทของสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ นักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 พบว่าโดยภาพรวมและรายด้านมีความคิดเห็นในระดับมาก จะเห็นได้ว่าจากผลการวิจัยค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางนั้น ยังคงสามารถพัฒนาส่งเสริมให้ดียิ่งขึ้นได้ ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพที่ดียิ่งขึ้น

การเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ของข้าราชการครูโดยภาพรวมแตกต่างกัน ส่วนรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากมีหน้าที่แตกต่างกันตามกรอบภารกิจของงาน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้มีหน้าที่บริหารกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ตนรับผิดชอบร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษามากกว่าครูผู้สอน ดังนั้นจึงมีมุมมองเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียนแตกต่างไปจากครูผู้สอนได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของไชยพร เรืองแท้ (2556) ได้ศึกษาบทบาทของสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้แก่นักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นโดยจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่และประสบการณ์ต่างกัน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสุนทร บุญสงค์ (2556) ได้ศึกษาและเปรียบเทียบบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนอนุบาลวิทยาคาร อำเภออนุชารักษ์ จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า บทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นโดยจำแนกตามตำแหน่งโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านความกรุณาเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละเพื่อส่วนรวมและด้านความซื่อสัตย์แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

การเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 เมื่อจำแนกตามประสบการณ์การทำงานในสถานศึกษาของข้าราชการครูโดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟพบว่าความแตกต่างกัน ได้แก่ กลุ่มที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปี มีระดับความคิดเห็นที่สูงกว่ากลุ่มที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี และ 5-10 ปี ส่วนกลุ่มที่มีประสบการณ์การทำงาน 5-10 ปี มีระดับความคิดเห็นที่สูงกว่ากลุ่มที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าข้าราชการครูที่มีประสบการณ์การทำงานในสถานศึกษาต่างกันนั้นได้รับมอบหมายจากผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนต่างกันมากน้อยตามประสบการณ์การทำงานซึ่งจะมีความเชี่ยวชาญในด้านส่งเสริมคุณธรรมต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของอารดา มั่นทน (2556) ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารมีบทบาทส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนในโรงเรียนทั้ง 8 ด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่

ในระดับมาก ยกเว้นด้านความซื่อสัตย์พบว่าการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในการส่งเสริมคุณธรรมของนักเรียนในโรงเรียนจำแนกตามเพศ และ ประสิทธิภาพการทำงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อจำแนกตามอายุที่ ต่างกันและระดับการศึกษาที่ต่างกันมีบทบาทในการส่งเสริมคุณธรรมของนักเรียนในโรงเรียน เอกชนไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

ในการวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษา ในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 ผู้วิจัยขอเสนอแนะเพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศให้แก่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 และหน่วยงานอื่น ดังนี้

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 ควรนำผลการวิจัยไปเป็นข้อมูลในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในด้านการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียนในสังกัดเพื่อยกระดับ คุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน ซึ่งผลจากการวิจัยพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ด้าน ความซื่อสัตย์และด้านความมีวินัย รองลงมา ได้แก่ ด้านความขยัน ด้านความสามัคคี ด้านความ สุภาพ ด้านความมีน้ำใจ และด้านความประหยัด ตามลำดับ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ ด้าน ความสะอาดจึงเป็นด้านที่ควรได้รับการส่งเสริมเป็นลำดับแรก และควรพัฒนาส่งเสริมด้านอื่นๆ ควบคู่ไปด้วยกันเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาด้านคุณธรรมที่ดียิ่งขึ้น

2. ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 และผู้ที่เกี่ยวข้องกับระบบดูแลนักเรียนควรนำผลการวิจัยไปปรับประยุกต์ใช้ในการบริหาร สถานศึกษา เพื่อมอบหมายงานให้กับบุคลากรทางการศึกษาได้เหมาะสมสำหรับการส่งเสริมคุณธรรม ให้กับนักเรียน ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่าค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษา ในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียน เมื่อจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่และประสิทธิภาพการทำงาน แตกต่างกัน ผู้บริหารจึงควรวางแผนการบริหารงานเพื่อมอบหมายงานการส่งเสริมคุณธรรมให้ เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่และประสิทธิภาพการทำงานทำให้บุคลากรทางการศึกษาได้มีส่วนร่วมใน การส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียนอย่างทั่วถึง

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาและเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหาร สถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

เขต 13 เพื่อนำมาใช้ในการบริหารจัดการในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับผู้เรียน ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่มีคุณธรรมที่ดียิ่งขึ้น

2. ควรศึกษาเชิงคุณภาพเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 13 เพื่อทราบถึงสาเหตุการแก้ไข้ปัญหาและปัจจัยนำไปสู่ความสำเร็จในการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). **คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ของเด็กไทย**. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กาญจนา บุญส่ง และคณะ. (2550). **แนวทางการพัฒนาจริยธรรมไทย**. กรุงเทพมหานคร: การศาสนา.
- _____. (2553). **คุณธรรมจริยธรรมสำหรับเยาวชนไทย**. กรุงเทพมหานคร: การศาสนา.
- _____. (2555). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559)**. กรุงเทพมหานคร: การศาสนา.
- กรมวิชาการ. (2553). **แนวทางการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพมหานคร: การศาสนา.
- ไชยพร เรืองแท้. (2556). **บทบาทของสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียน**
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1. วิทยานิพนธ์
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ฐปณีย์ โคตรชุม. (2555). **การดำเนินงานพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ของโรงเรียนอำเภอ**
ปลาปาก จังหวัดนครพนม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1.
วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม.
- ดวงเดือน พันธุนาวิน. (2552). **การพัฒนาจริยธรรม: ตำราจิตวิทยา**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ทรงธรรม กาญจนพิบูลย์. (2554). **ภาวะผู้นำทางการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: แก้วประกาย
การพิมพ์.
- ธีราพร กลุณนันท. (2554). **การพัฒนาลักษณะนิสัยทางจริยธรรมสำหรับเด็กปฐมวัย**. นครสวรรค์:
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ประทุม ไม้พวง. (2553). **การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมสำหรับเยาวชน**. กรุงเทพมหานคร:
โอเดียนสโตร์.
- ประพันธ์ สุปินดา. (2555). **การศึกษาเรื่องกิจกรรมการเรียนการสอนจริยศึกษาของโรงเรียน**
พุทธโสภณ จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- ประภาศรี สีหอำไพ. (2550). **พื้นฐานการศึกษาทางศาสนาและจริยธรรม**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์. (2547). **ทฤษฎีจิตวิทยาพัฒนาการ**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรนพ พุกกะพันธ์. (2554). **ทฤษฎีภาวะผู้นำ**. กรุงเทพมหานคร: อักษรทอง.
- ภิญโญ สาร. (2542). **การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม**. กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2554). **เอกสารการสอนชุดวิชาหลักการและแนวคิดทางการศึกษาปฐมวัย**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542**. กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์ จำกัด.
- ลัดดา ครสวรรณ. (2554). **การปฏิบัติตามหลักคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- วุฒิไกร เลื่อนแป้น. (2554). **บทบาทของผู้บริหารการศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศรินยา จันทสุทธิบรร. (2552). **ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง**. กรุงเทพมหานคร: เจ้าพระยาการพิมพ์.
- สุพล วังสินธุ์. (2552). **การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมทั้งองค์กร**. กรุงเทพมหานคร: เอกชัย.
- สุนทร บุญสงค์. (2556). **บทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนบุณฑริกวิทยาคาร อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี**. วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สมชาย พงษ์พัฒนาศิลป์ และเผ่าพันธุ์ ขอบน้ำตาล. (2554). **การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน**. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- สมพงษ์ ชาติวิถี. (2553). **การบริหารสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล**. กรุงเทพมหานคร: ดวงกมล.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2552). **การบริหารแบบมีส่วนร่วม**. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2553). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553**. กรุงเทพมหานคร: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2548). **ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ.2548**. กรุงเทพมหานคร: คุรุสภาลาดพร้าว.

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2550). **การพัฒนาคุณธรรมสำหรับเยาวชนไทย**. กรุงเทพมหานคร: กรมการศาสนา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). **แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ.2552-2553)**. กรุงเทพมหานคร: สกศ.
- อาคม วัชโรสง. (2552). **การพัฒนาภาวะผู้นำในองค์กร**. กรุงเทพมหานคร: แสงธรรม.
- อาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา. (2550). **คุณธรรมนำความรู้รูปแบบการเรียนการสอนแบบบูรณาการ คุณค่าความเป็นมนุษย์**. กรุงเทพมหานคร: วิ.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น.
- อารดา มั่นทน. (2556). **บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี**.
- อุทัย ธรรมเดโช. (2553). **การบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพมหานคร: กระแสธรรม.
- Enciso, R.P. (2003). **Perceptions of Student Discipline: Viewpoints, Teacher, and Administrators**. Master Abstracts International. 39(4), 961.
- Kohlberg, L. (1976). **Moral Stage and Moralization. The Cognitive Development Approach Moral Development and Behavior**. New York, Holt Rinehart and Winston.
- Krejcie, R.V. and Morgan, D.W. (1970). **Determining Sample Size for Research Activities**. Education and Psychological measurement. 30(3), 607-610.
- Lanier, S.P. (2004). **Promoting Moral and Conceptual Development in Rural Adolescents**. Dissertation Abstracts International, 54(5), 1680A.
- Royal, J.K. (2004). **The Identification of Student Discipline Problem Resulting in School out of School Suspension by Comparing Gender level of High School Student**. Dissertation Abstract International. 64(8), 2733A.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

1. ดร.พรศักดิ์ จินา
ศษ.ด. บริหารการศึกษา
รองผู้อำนวยการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12
2. ดร.จำเรญ จิตรหลัง
ศษ.ด. บริหารการศึกษา
ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเขาหลัก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1
3. ดร.สนอง ไปชีว
D.M.-H.R.M. (Human Resource Management)
ข้าราชการบำนาญ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13
4. ดร.อโนทัย ประสาน
ศษ.ด. บริหารการศึกษา
อาจารย์ประจำหลักสูตรการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
5. ดร.กุสุมา ใจสบาย
ปร.ด. การวิจัยทางการศึกษา
อาจารย์ประจำหลักสูตรหลักสูตรและการสอน
บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

The background of the page features a large, light gray watermark of the official seal of Nakhon Si Thammarat Rajabhat University. The seal is circular, with the university's name in Thai script at the top and in English at the bottom. The center of the seal depicts a multi-tiered stupa with flames rising from its base, set against a backdrop of stylized sun rays. Below the stupa is a circular emblem containing a Thai character, and at the very bottom is a tiered pedestal.

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์

ที่ ศธ 0557.07/ว 134

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
ตำบลท่าจั่ว อำเภอเมือง
จังหวัดนครศรีธรรมราช 80280

22 เมษายน 2559

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือในการวิจัย

จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางสมหทัย เรืองชัยวุฒิกุล นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ประกอบด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลดาวีลย์ แก้วสินวล เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาและ ดร.วันชัย วงศ์ศิลป์ เป็นกรรมการที่ปรึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ได้พิจารณา แล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบเนื้อหาโครงสร้างและการใช้ภาษาในประเด็นคำถามพร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะต่างๆ เพื่อนำไปปรับปรุงเครื่องมือวิจัยให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น อนึ่ง นักศึกษาจะขอนำเครื่องมืองานวิจัยไปประสานกับท่านด้วยตนเอง ตามวันและเวลาที่ท่านกรุณานัดหมายให้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบคุณยิ่งมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลดาวีลย์ แก้วสินวล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย
โทรศัพท์ 0 7580 9860
โทรสาร 0 7537 7438

ที่ ศธ 0557.07/ว 216

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
ตำบลท่าจั่ว อำเภอเมือง
จังหวัดนครศรีธรรมราช 80280

29 มิถุนายน 2559

เรื่อง ขอความร่วมมือทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเมืองนครศรีธรรมราช

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

จำนวน 10 ชุด

ด้วยนางสมหทัย เรืองชัยภูมิคุณ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ประกอบด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลดาวัลย์ แก้วสินวล เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาและ ดร.วันชัย วงศ์ศิลป์ เป็นกรรมการที่ปรึกษา

ในการนี้ นักศึกษามีความจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องโดยการนำเครื่องมือการวิจัยมาทดลองใช้ (Try out) กับหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอนโรงเรียนเมืองนครศรีธรรมราช เพื่อนำไปหาค่าอำนาจจำแนก และความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยนักศึกษาจะไปประสานด้วยตัวเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบคุณยิ่งมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลดาวัลย์ แก้วสินวล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย
โทรศัพท์ 0 7580 9860
โทรสาร 0 7537 7438

ที่ ศธ 0557.07/ว 216

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
ตำบลท่าजू อำเภอเมือง
จังหวัดนครศรีธรรมราช 80280

29 มิถุนายน 2559

เรื่อง ขอความร่วมมือทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนโยธินบำรุง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

จำนวน 10 ชุด

ด้วยนางสมหทัย เรืองชัยภูมิคุณ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ประกอบด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลดาวัลย์ แก้วสินวล เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาและ ดร.วันชัย วงศ์ศิลป์ เป็นกรรมการที่ปรึกษา

ในการนี้ นักศึกษามีความจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องโดยการนำเครื่องมือการวิจัยมาทดลองใช้ (Try out) กับหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอนโรงเรียนโยธินบำรุง เพื่อนำไปหาค่าอำนาจจำแนก และความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยนักศึกษาจะไปประสานด้วยตัวเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบคุณยิ่งมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลดาวัลย์ แก้วสินวล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ 0 7580 9860

โทรสาร 0 7537 7438

ที่ ศธ 0557.07/ว 216

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
ตำบลท่าจีว อำเภอมือง
จังหวัดนครศรีธรรมราช 80280

29 มิถุนายน 2559

เรื่อง ขอความร่วมมือทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนกัลยาณีศรีธรรมราช

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

จำนวน 10 ชุด

ด้วยนางสมหทัย เรืองชัยวุฒิคุณ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ประกอบด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลดาวัลย์ แก้วสินวล เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาและ ดร.วันชัย วงศ์ศิลป์ เป็นกรรมการที่ปรึกษา

ในการนี้ นักศึกษามีความจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องโดยการนำเครื่องมือการวิจัยมาทดลองใช้ (Try out) กับหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอนโรงเรียนกัลยาณีศรีธรรมราช เพื่อนำไปหาค่าอำนาจจำแนก และความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยนักศึกษาจะไปประสานด้วยตัวเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบคุณยิ่งมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลดาวัลย์ แก้วสินวล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย
โทรศัพท์ 0 7580 9860
โทรสาร 0 7537 7438

ที่ ศธ 0557.07/ว 240

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
ตำบลท่ากั่ว อำเภอเมือง
จังหวัดนครศรีธรรมราช 80280

14 กรกฎาคม 2559

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน.....

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

จำนวน 10 ชุด

ด้วยนางสมหทัย เรืองชัยวุฒิคุณ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ประกอบด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เลดาวลัย แก้วสินวล เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาและ ดร.วันชัย วงศ์ศิลป์ เป็นกรรมการที่ปรึกษา

ในการนี้ นักศึกษามีความจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องโดยการแจกแบบสอบถามกับหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 ดังนั้น จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นางสมหทัย เรืองชัยวุฒิคุณ ได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานและบุคลากรดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบคุณยิ่งมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เลดาวลัย แก้วสินวล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย
โทรศัพท์ 0 7580 9860
โทรสาร 0 7537 7438

ภาคผนวก ค
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถาม

เรื่อง

ความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรม
ให้กับนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 จึงขอความกรุณาจากท่านให้ตอบแบบสอบถามนี้ให้ครบทุกตอนทุกข้อตามความเป็นจริงเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาต่อไป
2. แบบสอบถามชุดนี้มี 2 ตอน
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13
3. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนี้จะเก็บรักษาเป็นความลับ โดยนำไปวิเคราะห์และประมวลผลแล้วนำไปเสนอในภาพรวม เพื่อใช้ประโยชน์สำหรับการวิจัยเท่านั้น จึงไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อท่าน
4. กรุณาส่งแบบสอบถามคืน ไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 เมื่อท่านได้ตอบแบบสอบถามเสร็จแล้วกรุณาใส่ซองแนบมาโดยเร็วที่สุด

ขอขอบคุณอย่างยิ่งที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

นางสมหทัย เรืองชัยวุฒิคุณ

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพจริง

1. ตำแหน่งหน้าที่ของครู

- () หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้
- () ครูผู้สอน

2. ประสบการณ์ในการทำงานของครู

- () ต่ำกว่า 5 ปี
- () 5-10 ปี
- () มากกว่า 10 ปี

**ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรม
ให้กับนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13**

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความในแบบสอบถามเป็นรายข้อและทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดยกำหนดเกณฑ์น้ำหนักระดับความคิดเห็นในการเลือกตอบดังนี้

- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับน้อย
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับมาก
- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด

ข้อที่	รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
ด้านความขยัน						
1	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนตั้งใจในการทำงานอย่างสม่ำเสมอ					
2	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนได้ปรับปรุงและพัฒนาการทำงานของตนเองอยู่เสมอ					
3	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนกล้าเผชิญอุปสรรคและแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในการทำงาน					
4	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนช่วยเหลือกิจกรรมที่สถานศึกษาจัดขึ้น					
5	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนปรับปรุงและพัฒนากระบวนการในการทำงานอย่างต่อเนื่อง					
ด้านความประหยัด						
6	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนมีความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย					
7	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจแบบพอเพียง					
8	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนมีการคิดวิเคราะห์ก่อนตัดสินใจเลือกซื้อสิ่งต่างๆ					
9	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักการอดออมและใช้จ่ายทรัพย์สินตามความจำเป็น					
10	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนได้มีการแลกเปลี่ยนสิ่งของแทนการซื้อใหม่					
ด้านความซื่อสัตย์						
11	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนรักและเคารพในตนเอง					

ข้อที่	รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
12	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนมีความตระหนักในสิทธิและหน้าที่ของตน					
13	ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นแบบอย่างในการเป็นบุคคลที่มีความซื่อสัตย์					
14	ผู้บริหารสถานศึกษาได้ส่งเสริมให้นักเรียนได้ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องความซื่อสัตย์					
15	ผู้บริหารสถานศึกษาได้ส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์					
ด้านการมีวินัย						
16	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและกำกับติดตามให้นักเรียนปฏิบัติตามระเบียบวินัยของทางโรงเรียนอย่างเคร่งครัด					
17	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนมีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการเป็นคนมีระเบียบวินัยอย่างสม่ำเสมอ					
18	ผู้บริหารสถานศึกษาประสานงานกับหน่วยงานอื่นเพื่อร่วมมือกันในการส่งเสริมวินัยนักเรียน					
19	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตามกฎกติกาของสังคมอย่างเคร่งครัด					
20	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้จัดกิจกรรมเพื่อประกาศเกียรติคุณนักเรียนที่ปฏิบัติตามระเบียบวินัยของโรงเรียนอยู่เสมอ					
ด้านความสุภาพ						
21	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนมีมารยาทตามแบบวัฒนธรรมไทยอย่างต่อเนื่อง					
22	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้มีความอ่อนน้อมถ่อมตนตามสถานการณ์และโอกาสอย่างสม่ำเสมอ					

ข้อที่	รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
23	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับการเป็นผู้มีความสุภาพตามแบบวัฒนธรรมไทย					
24	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้มีการกำกับติดตามและแก้ปัญหานักเรียนที่พฤติกรรมก้าวร้าวอย่างต่อเนื่อง					
25	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้จัดกิจกรรมเพื่อประกาศเกียรติคุณนักเรียนที่มีมารยาทดีเด่นตามแบบวัฒนธรรมไทย					
ด้านความสะอาด						
26	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการจัดกิจกรรมให้ความรู้ความเข้าใจในการดูแลสุภาพกายและใจของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง					
27	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนได้ดูแลและรักษาความสะอาดของร่างกายเพื่อบุคลิกภาพที่ดีอยู่เสมอ					
28	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมการรักษาความสะอาดของชุมชนอย่างต่อเนื่อง					
29	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาจิตใจให้กับนักเรียนอยู่เสมอ					
30	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมเพื่อประกาศเกียรติคุณนักเรียนที่มีสุขภาพดีเป็นประจำ					
ด้านความสามัคคี						
31	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนประพาดิคนตามแบบวิถีประชาธิปไตยอย่างสม่ำเสมอ					

ข้อที่	รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
32	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้มีการพัฒนา ศักยภาพของนักเรียนเพื่อเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี					
33	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้จัดกิจกรรม เพื่อให้นักเรียนแสดงพลังสามัคคีเพื่อการทำงาน ที่มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง					
34	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียน ได้ใช้เหตุผลในการแก้ปัญหาอย่างต่อเนื่อง					
35	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการจัดกิจกรรม เพื่อสร้างความตระหนักในเรื่องความสามัคคีของ นักเรียนอย่างต่อเนื่อง					
ด้านความมีน้ำใจ						
36	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการจัดกิจกรรม เพื่อสร้างความตระหนักในการมีจิตอาสา ให้กับนักเรียนอย่างต่อเนื่อง					
37	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการจัดกิจกรรม เพื่อประกาศเกียรติคุณนักเรียนที่มีจิตอาสาดีเด่น					
38	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนเสียสละ ทรัพย์ส่วนตัวเพื่อสร้างสาธารณะประโยชน์ ตามควรแก่ฐานะ					
39	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนช่วยเหลือ เกื้อกูลกันในการดำเนินชีวิตตามสมควรแก่ความรู้ ความสามารถ					
40	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนได้ร่วมกัน แก้ปัญหาและพัฒนาสาธารณสมบัติของชุมชน อย่างต่อเนื่อง					

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล

นางสมหทัย เรืองชัยฤทธิคุณ

วัน เดือน ปีเกิด

29 ตุลาคม 2522

สถานที่เกิด

กรุงเทพมหานคร

สถานที่อยู่ปัจจุบัน

351/151 หมู่ 5 ตำบลปากพูน
อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช 80000

ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน

โรงเรียนเมืองกระบี่
ตำบลกระบี่ใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่

ประวัติการศึกษา

พ.ศ.2540

มัธยมศึกษาปีที่ 6
โรงเรียนกัลยาณีศรีธรรมราช
อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

พ.ศ.2545

วท.บ. (คณิตศาสตร์)
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

พ.ศ.2557

อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
ค.ม. (การบริหารการศึกษา)
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช